

GHEORGHE VLAD

**O DIMINEAȚĂ
DE POMINĂ**

Comedie în 8 tablouri

PERSONAJELE :

OARA DUDĂU — 25 de ani

CHIVA CĂLIN — 40 de ani

GHEORGHE MUSTEȚEA — 45 de ani

MARIA TEREACĂ — 55 de ani

VASILE BULIGĂ — 35 de ani

NINETA PARASCHIV — 30 de ani

**GRIGORE DUDĂU — 30 de ani,
soțul Oarei**

RADA GULĂ — 60 de ani

FLOAREA PACOSTE — 58 de ani

DUȚA — 45—50 de ani

PANTELIMON BUCĂ — 45—50 de ani

PANAIT — 40 de ani

ILIE BEȘLEAGĂ — 55—60 de ani

ZAMFIRA HANCIU — 20 de ani

TABLOUL I

Ne aflăm în comuna Gușoești — așezare vilceană, frumoasă, cu familii numeroase, cu un nivel de trai incomparabil mai ridicat față de trecut, și în continuă creștere datorită puterii economice a cooperativei agricole. Și în Gușoești, ca dealtfel în majoritatea satelor din țara noastră, procentul bărbaților care lucrează în agricultură e în permanentă scădere — proces determinat de industrializarea masivă etc. Aceasta înseamnă că greul muncii, atât în cooperativă cât și în diferitele acțiuni privind gospodărirea comunei, a rămas în seama femeilor. În schimb, bărbații sînt aceia care dețin cea mai mare parte a funcțiilor de conducere. Pînă...

Într-o sîmbătă seară, Decorul reprezintă biroul primarului alcătuit din elemente strict necesare : o masă de lucru și una de ședințe cu scaune în jur, telefon, radio ; pe peretele din fund, în chenar negru, un portret al defunctului primar. La ridicarea cortinei stau în jurul mesei pentru ședințe : Chiva Călin, Gheorghe Mustețea, Maria Tereacă, Vasile Buligă și Grigore Dudău. Sînt triști, pierduți în gînduri. După cîteva clipe de tăcere și încremenire...

MUSTEȚEA (trîntește brusc, cu pumnul în masă. Ceilalți tresar) : Ei ? Vă gîndiți ori ce mama naibii faceți acolo ?

CHIVA : Tu nu vezi că ne gîndim ? Nu ne mai speria de pomană.

BULIGĂ : Dumneata, dacă te chiamă Gheorghe Mustețea și ești președintele ceapeului, n-ai voie să gîndești sau cum devine treaba ?

MUSTEȚEA (abătut) : Mă gîndesc și eu ; cînd mă gîndesc că mi se-nțepeni mintea cu cap cu tot.

DUDAU : Păi nu e lucru de glumă, tovarăși, din atîta suflare omenească s-alegi pe cel mai bun și să-l pui primar peste comună !

MARIA (izbucnește în plîns) : Că taman acu' își găsi să moară, cînd ne fu nouă lumea mai dragă (Arată spre tabloul îndoliat.) Uitați-vă la el : falnic ca un tufan ; și-l făcu mașina zob ; n-ar mai rămîne sămîntă de mașină că omoară și schilodește atîta lume și oamenii tot nu se satură de ele. Că și tovarășu' nostru drag, Prișniță (Arată spre tablou), dacă umbra cu șareta ori cu picioru' ar fi și azi viu și-ntreg și s-ar bucura cu noi, în comun, în clipa asta, nu să ne perpelim ca pe jar că pe cine punem în locu-i ; că dacă nu era dumnealui nu mai ajungea ea, Maria Tereacă, membră în comitet executiv la primărie. Da' el ce-a zis : „Las' să punem și-o muiere să nu mai fim birliți atîta la cap că nu le promovăm, că muncesc, săracele, de le scapără ochii, iar cînd

e vorba să le săltăm o leacă nu facem ca și cînd n-ar fi pe fața pămîntului...

CHIVA (ușor oțărîtă) : Da' eu nu sînt femeie, Mărie ? N-am fost și eu aleasă ?

MARIA : Tu nu ești țărăncă simplă ca mine, tu ești președintă la comitetul de femei așa că, oricum ar fi-ntors-o, tot trebuiau să te-aleagă, da' pe mine care... (Iar o podidește plînsul.)

MUSTEȚEA (disperat, trîntește cu pumnul în masă. Maria tresare) : Ho, ajunge !

MARIA (mirată, ca și cînd nu s-ar fi-ntîmplat nimic) : Ce zisei mă, ce zisei de-ți sări țandăra ?

BULIGĂ (dojană) : Ne facem, dracu de bazm, dodă Mărie ; în loc să ne hotărîm ce candidatură punem în discuția maselor, că vezi bine cît ne presează județul, noi ne ținem de jelit. Tu, Grigore, n-ai nici o propunere serioasă ? Doar ești director de cîmin cultural, ai, ca să zic așa, oamenii sub ochi. Noi, cînd te chemarăm, deși nu faci parte din comitet, crezurăm c-o să ne fii de ajutor...
DUDAU : Vă spusei părerea mea : Chichineată. Ce-are Chichineată, de nu e bun ?

MUSTEȚEA (se ia cu mîinile de cap) : Ăsta mă omoară cu Chichineată-al lui !

CHIVA : N-ai auzit, mă c-alaltăieri îl scoase muierea, în pumni, din coșaru'vitelor unde se virise cu-alu' Pătrunjel ?

DUDAU : Eu mă ocup de culturalizare nu de care cu cine se-acunde-n gaură de șarpe.

CHIVA (reproș, oarecum matern) : Ee, Dudău, Dudău ! Dacă te-ai ocupa-ndeajuns,

n-am avea astfel de manifestări nesănătoase...

DUDĂU : Just, dodă Chivă : cu cit un om are mai multă cultură, cu atît mai straşnic ţine de nevasta lui. O să-mi fac un plan de acţiune.

MUSTEŢEA (ton de rugă) : Tovarăşi, ce le-amestecaţi ? Ce-are-a face una cu alta ?

MARIA : Are Gheorghe, are. Că şi lu' tovarăşu' Prîsnîţă (Priveşte tabloul, abia stăpîindu-şi lacrimile.) fie-i ţărina uşoară, îi placea, cînd şi cînd, să...

MUSTEŢEA (pumn în masă) : Destul ! Buligă, dă telefon la judeţ, o mai fi careva pe-acolo, şi spune-le că nu sîntem în stare de nimic...

BULIGĂ : Da' de ce cu ?

MUSTEŢEA : Nu eşti tu ajutorul secretarului de partid, nu-i ţii tu locul pînă se-ntoarce de la reciclare ?

BULIGĂ : Şi crezi că el aşa ar proceda ?

MUSTEŢEA : Nu ştii, însă noi n-avem cum altfel.

CHIVA : Ne tot scoţi ochii c-o fi, c-o păţi ; propune tu, de ce nu propui ?

MUSTEŢEA (răstit) : Nu-l propusei pe Troiţă şi nu vă conveni ?

MARIA : Aia e-n stare să ia primăria-n spinare şi s-o vindă-n zi de tîrg la Drăgăşani.

BULIGĂ : Da' cînd a fost ales deputat nu l-ai votat şi dumneata ?

MARIA : P-atuncea nu vindea decît ouăle din cuiabar ; acum a pus pe-o căpătuială, de parcă i s-ar apropia sfîrşitu'...

BULIGĂ : Eu cred că tot Corobeia ar fi cel mai bun. E cinstit, e isteţ la minte...

CHIVA : Da' nu-i gospodar. Pe uliţa lui n-a pus un pom, o florică măcar. Iar autoritate, ce să mai vorbim, n-are de doi bani...

DUDĂU : Poftim, Hanciu ; are, slavă domnului, autoritate cu grămada.

MUSTEŢEA : Am încercat eu să-l ispitesc. Nu-şi dă în ruptu' capului, meseria din fabrică pe cea de primar.

MARIA (cu năduf) : Fabricile astea o să ne lase satele fără bărbaţi ; o s-ajungem pe cine ştie unde, să cerşim o pereche de nădragi.

CHIVA (de bună credinţă) : Ferească-ne dumnezeu ! Şi d-ăştia să ducem lipsă ?

MARIA (lui Musteţea care ride) : Nu ride, Musteţeo, că dacă n-am fi noi, mia asta de femei bune de muncă, nu te-ai mai fandosi, înco'a' şi-ncolo cu ceapeul din Guşoeşti.

CHIVA : Nici comuna n-ar arăta ca o cămaşă-n zi de sărbătoare.

MARIA : Şi-acuma, fiindcă veni vorba, cred că sosi vremea să-mi fac şi eu propunerea mea. Nu de alta, da' cum stau la marginea satului, cîntă cocoşii de ziuă pîn' ce mă văd acasă.

BULIGĂ (dintr-o dată grav) : Dodă Mărie, tovarăşă Tereacă, hai frate să fim serioşi...

MARIA : Cum adică, Vasile !

BULIGĂ : Adică să ne gîndim că sîntem comunişti şi că purtăm o mare răspundere.

MARIA : Păi eu să n-o ştiu ? Că la asta mă gîndesc cam de pe timpul cînd tu abia de

ereai în stare să te deschei singur la izmene. (Lui Musteţea.) Mi se pare că eu cu măică-ta am rămas alec mai vechi în partid ; din patruş-cinci. (Cu duioşie.) Mi-aduc aminte, bărbatu-miu, dumnezeu să-l ierte, cînd i-am spus că m-am înscris, mi-a învineţit ochiul sting. de n-am văzut cu el o săptămînă. După un timp, cînd i-am arătat şi carnetu' cu prima cotizaţie plătită, m-a muşcat de urechea dreaptă ; zicea că vrea să afle ce gust are zgîrciul de muier-e-a dracului.

DUDĂU (rîzînd înăbuşit) : Şi ?

MARIA : La fo' doi ani se milogea de mine că să-i dau şi lui recomandăţie ; i-am dat-o, da' n-a apucat să se bucure mult : l-a pălit ofiţa şi, cum p-atuncea abia apăruse pelicilina şi nu se găsea, s-a prăpădit cu zile. BULIGĂ (o priveşte pierdut) : Asta ţi-e toată propunerea !

MARIA : Acuma vine. (Mai mult pentru sine.) Da' cînd te-aşterni la drum lung şi greu, cînd şi cînd te mai opreşti ca să-ţi tragi sufletu' şi să te uiţi îndărăt...

MUSTEŢEA (ca unui copil) : E, te uitaşi îndărăt, sufletu' ţi-l trăseşi, ia hai acum a să ne uităm şi-nainte că fără primar nu-i chip să mergem ; care-ar fi al mai bun de pus ? (Maria îi priveşte cîteva clipe zîmbînd.)

BULIGĂ (enervat) : Da zii o dată !

MARIA (tot zîmbînd) : Oara. (Cealaltă rămîn încremeniţi.)

BULIGĂ (aproape sufocat) : Oara ? !

MUSTEŢEA (la fel de surprins) : Chiar de Oara noastră zici ?

MARIA (ca mai sus) : Mai e alta ?

DUDĂU (în hohote) : Nevastă-mea ? !

CHIVA (oarecum neutră) : Mărie, cîntărişi bine ?

BULIGĂ : Glumeşte, nu cîntăreşte !

DUDĂU (revenindu-şi) : Işi bate joc, nu glumeşte.

MUSTEŢEA (ton oficial) : Care-i adevărul, tovarăşă Tereacă ?

MARIA : Adevăru' e sub ochii noştri şi se chiamă Oara. (Chivei) Mă-ntrebaşi Chivă, de cîntărit ; află că de la alegerile trecute, cînd o făcurăm deputat, mă gîndeam că ce bună-ar fi de primar !

MUSTEŢEA (ironic) : Şi, mă rog, de ce n-ai propus-o atunci ?

MARIA : Mi s-a părut prea tinăra !

CHIVA : Ş-acum o fi coaptă !

MARIA : Maria : La douăzeci şi cinci de ani ! Ai mă, Dudău, atîta are, nu ?

DUDĂU (abia şoptit) : Atîta.

MARIA (după cîteva clipe de tăcere) : Şi ce mi-oţi fi stînd de parcă v-aş fi dat să mestecaţi între măsele urzici nefierte !

BULIGĂ (n-o ia în seamă) : Hai tovarăşi, să ne mai gîndim ; da' de-a serioaslea nu doar aşa să ne aflăm în treabă. (Îşi priveşte ceasul de la mină.) Poftim, de patru ceasuri ne chinuim şi nu-i dăm de căpătîi. (Izbucneşte.) Ce mama dracului ! Şi preşedintele Americii se desemnează mai uşor !

MARIA (indignată) : Adică săriţi peste ce vă spusese eu, ca peste nimica ?

MUSTEȚEA (incercînd să fie obiectiv) : Ne-ar ride și curcile, dodă Mărie, zău așa. Auzi colo, o comună cu peste patru mii de suflete, să aibem-n frunte o fetișcană...

MARIA : Cum fetișcană, mă, cînd e dita-mai muierea cu bărbat, cu doi copii !

DUDĂU (cu privirile în pămînt) : Să stea să și-i crească, să și-i educe...

BULIGĂ : De-o sută de ani, de cînd e primărie-n Gușoești, nu s-a petrecut o astfel de năzdrăvănie.

MARIA : Uite c-o să se petreac-acuma.

MUSTEȚEA (neîncrezător) : Haida, de !

MARIA : Gheorghe, fii om drept că te vede al de sus...

MUSTEȚEA : Da' ce, nu sint ?

MARIA : Nu ești. De șase ani o ții șefă de echipă, cu toate că de mult se cuvenea s-o pui brigadieră ; doar a terminat școala aia de tehnicieni agricoli de lingă Drăgășani...

MUSTEȚEA : Păi sigur, să-mi aprind paie-n cap cu oamenii.

MARIA : Cu bărbaiții vrei să zici ; să nu care cumva să le clatine obiceiul de a se vedea numa' pe dumnealor cocoțați (Gest cu mîna.)

BULIGĂ (prevenitor) : Am impresia că discuția devine cu totul și cu totul nesănătoasă.

MARIA (ironică) : Măi taci ! (Lui Mustețea.) Ai douăzeci de echipe la cooperativă din care una singură condusă de-o femeie ; recunoaște cîstint : i-a luat-o careva-nainte, de cîțiva ani încoace, la producții ?

MUSTEȚEA : Nu, nu i-a luat-o.

MARIA : Mai e vreo echipă care să se ducă pină-n pinzele albe, să intre și-n foc după șefu' ei ?

MUSTEȚEA (moale) : Parcă nu prea.

MARIA : Hai acuma s-o judecăm și ca deputată. Cine-a propus să înființăm un atelier pentru făcutu' gardurilor din beton și al cărămizilor ? Să se construiască prăvălia din satu' Rogojini ? Chivă, zii și tu dacă nu ne-a tăiat pină și pe noi două.

BULIGĂ : Asta-nseamnă că nu sinteți bune...

MARIA : Ba asta-nseamnă că Oara e mai bună. Eu atîta avusei de spus... (De afară se aud bușete, vociferări. Glasul lui Bucă : „Intră, intră aci să dai socoteală !” Ușa se deschide cu putere și apare Ilie Beșleagă, împins de la spate de către Bucă.)

MUSTEȚEA : Ce se-ntîmplă, Bucă, ce-ai cu nea Ilie Beșleagă !

BUCĂ : Il prinsăi trăgînd cu urechea ; abia-l deslipii de gaura cheii.

BULIGĂ (sever) : Bine mă, nea Ilie, de unde-ai învățat dumneata, metodele astea care țin de alte vremuri?!...

BEȘLEAGĂ (spăsit) : De la Bucă...

BUCĂ (sare fript) : De la mine ! Calo... calo...

BULIGĂ : ...mniatorule. (Bucă îi mulțumește pe tăcute.)

BEȘLEAGĂ : În loc să păzească instituțiile comunei, că de-ai-a-l plătim, numa' ce-l vezi că și pune urechea la gaură, cînd țineți voi ședințe, să iscodească.

BUCĂ (pierdut) : Eu ! ?

BEȘLEAGĂ : De ce credeți că-l apucă, dintr-o dată, vigilența ? Fîndcă găsi locu' ocupat, de-ai-a. Ce, numa' el să fie-n curent cu ce se pune la cale ? Alții n-au dreptu' ?

CHIVA (reproș) : Privește, Grigore Dudău, hal de educație socialistă ! Din căminu' ăla mai bine-am face hambar de cereale ; am fi mai în ciștig.

DUDĂU (furios) : Dacă o mașină, de pe la Baia Mare, trece pe-aci și ne calcă o gîină tot căminul cultural e vinovat ?

CHIVA : N-o suci că degeaba o suceți.

MUSTEȚEA (către Beșleagă) : Și măcar prinsăi ceva, nea Ilie ?

BEȘLEAGĂ (de bună credință) : Prinsăi...

BUCĂ (invidios) : Cu urechile lui de ogar...

BULIGĂ (lui Beșleagă) : Anume ?

BEȘLEAGĂ : Anume că s-o avem pe Oara lui (Arată spre Dudău.) de primar.

BULIGĂ (sondaj) : Fîndcă păcatul tot îl comiseși, barim spune-ne cam ce părere ai de treaba asta ?

BEȘLEAGĂ : Am votat pentru-atîția primari, de cînd mă știu pe lume, c-am ajuns să-mi consum toate părerile ; numa' o dorință mi-a rămas. (Cu emoție.) În nopțile de vară, cînd cerul e ca lacrima de copil, să dorm în fața porții, să mă ia cu răcoare pe dedesubt.

CHIVA : Bate cîmpii.

BEȘLEAGĂ : I-oi fi bătînd. Acuma pot să plec ?

MUSTEȚEA : S-o lansezi cit mai repede, ai ?

BEȘLEAGĂ : Mincărimea de limbă doar așa trece...

BULIGĂ (avertisment) : Eu te rog să te stăpînești ; și pe dumneata, tovarășe Bucă, te rog. Ce-auzirăți, pe gaura cheii, nu este decît opinia dumneaei. (Arată spre Tereacă.) Și nici pomeneală să fie adoptată în unanimitate. Dealfel, propun să suspendăm ședința, ș-așa nu făcărăm nici o brinză ; o s-o ținem mîine că tot e duminică...

MARIA (pe poziție) : Nu suspendăm nimic pină ce nu hotărîm. Iar mîine, dacă tot e duminică, s-adunăm întreaga comună s-o cîntărească pe Oara (Privind-o pe Chiva aluziv.) ș-o să vedem noi dacă am cîntar bun sau ba.

DUDĂU (rugămintea) : Dodă Mărie, las-o moartă. Presimt o mare rușine abătîndu-se asupra mea ș-a casei mele.

MUSTEȚEA : Categorie sint împotriva.

MARIA : Chivă, tu ca președintă peste toate fustele din comună, n-ai nici o poziție ?

CHIVA : Eu aș zice să chibzuim cu temei ; în chestiuni d-astea pripeala n-duce nimic bun.

BULIGĂ : Absolut de acord. Nu ne este îngăduit să ne prezentăm în fața maselor oricum, cu inițiative neanalizate îndeajuns.

MARIA : Să crăp în minutu' ăsta dacă voi vă gândiți într-adevăr la... (Subliniînd.) ...mase. Mestecați printre măsele cuvîntu' „mase” numa' așa s-o faceți pe democraticii. Da', în sinea voastră, sinteți convinși că locu' acestor mase este acolo unde se-ndoaie umerii, nu unde se judecă cu capu'.

MUSTEȚEA (deosebit de aspru) : Tovarășă Tereacă, ia seama la ce vorbești!
MARIA : Tocmai fiindcă iau seama, și nu de azi de ieri, vorbesc cum vorbesc.
BULIGA : Îndrăzneala are și ea o limită.
CHIVA (impăciuitoare) : Mărie, potolește-te!
MARIA : Ba nu mă potolesc neam. Miine am să mobilizez mia aia de femei (Gest spre Mustețea, imită.) care știe să răspundă la toate chemările, ș-am să-i cer, eu personal, părerea ; la urma urmii am dreptu' ca președintă a comisiei lor pe ceapeu. Ș-acum vă zic : Bună seara ! (Iese trântind ușa, se întoarce.) Și să nu vă jucați cu forța noastră, că vă frigeți urît de tot. (Iese.)
MUSTEȚEA (se repede și deschide ușa. Strigă) : Vezi să nu care cumva să-mi declanșezi fun război între dumnealor și bărbați că te-ai dus pe copcă, m-auzi ? (Se-ntoarce, parcă acum îi vede pe Beșleagă și Bucă, ce stau într-un colț privind cu aviditate la ce se-ntimplă.) Voi tot aici erați ? Martori ne mai lipseau !
BUCA (în chip de scuză) : Păi nu sintem noi, „masa“ ?
DUDĂU (ride) : Le-a și sucit mințile.

BULIGA : Du-te mă, nea Bucă și vezi-ți de serviciu.
BUCA : Mă duc. Mergi nea Ilie ?
BEȘLEAGĂ : Dacă nu mai e nevoie de noi, să mergem. Și nu uitați : ca cetățean al comunei n-am altă pretenție decît să dorm, în nopțile de vară, la poarta mea, să mă ia cu răcoare pe dedesubt. S-auzim de bine ! (Spre ieșire.) Hai Bucă, să mai apuci să tragi un pui de somn, să nu cumva să iei leafa de pomană. (Iese.)
BUCA (încurcat) : Nu-l credeți. Bună seara ! (Iese grăbit.)
CHIVA : Ce tot vrea să zică Beșleagă cu dormitu' ăla și cu răcoarea ?...
MUSTEȚEA : S-o fi abătut și el pe la bufet...
BULIGA : Nu mirosea.
CHIVA : Parcă poți să le ghicești la toți ce au în cap ?
MUSTEȚEA (dramatic) : Da' nouă, nouă ne-o mai fi rămas ceva aici ? (Arată capul.)
DUDĂU (tațos) : Ne rămase, ne rămase că de-aiă sintem bărbați cum scrie la carte
BULIGA : Atunci ia să vedem ce ne rămase-m ?

CORTINĂ DE TABLOU

TABLOUL II

A doua zi dimineață, acasă la Dudău, în camera de dormit. Oara, îmbrăcată într-o rochie simplă de casă, deretică. Dudău se bărbiește, în fața oglinzii de toaletă. Din camera alăturată se aud voci de copii, risete, zgomot de obiecte trântite etc.

DUDĂU (către camera de alături) : Mioară, Victore, dacă nu vă potoliți pun cureaua pantalonilor pe voi ; s-a-nțeles ? (Cîteva clipe liniște, apoi zgomotul reîncepe însă ceva mai încet.)

OARA (privindu-l în oglindă) : Ești cam nervos în dimineața asta sau mi se pare mie ?

DUDĂU : Nici eu nu-mi dau seama da' cred că sint nițel.

OARA : Ai venit tîrziu azi-noapte ?

DUDĂU : Se făcuse unu.

OARA : Nu te-am auzit. Am așteptat cît am așteptat și dacă am văzut că nu te-nduri să vii m-am culcat : eram frîntă. Ce m-am chinuit cu copiii pină să-i adorm ! Nu și nu să

vină tăticu' ; le-am turnat la povești de-am amețit ; da' și pe ei i-am dat gata.

DUDĂU (încearcă un tub cu pastă gol. Cu nemulțumire) : Iar n-avem pastă de dinți ?
Ce naiba, parcă s-ar minca pe pline !

OARA : Victor chiar o și mănîncă ; l-am prins de cîteva ori.

DUDĂU : (furios și nu prea) : Îl cotonogesc nu alta. (Vrea să se ducă în camera de alături.)

OARA (il apucă de braț) : Astimpără-te ! Doar nu ți-oi pune mîntea cu un copil de cinci ani.

DUDĂU (se spală pe dinți cu peria fără pastă) : Mereu le intri în voie, îi aperi ;

cînd s-or face mari au să ne-ntoarcă un spate...

OARA : Prăpăstios mai ești ! Toate alea le vezi în negru.

DUDAU : Incerc să le văd așa cum sint.

OARA (prevenitoare) : Grigore, nu cumva te-au criticat aseară ? Încă nu mi-ai spus pentru ce te-au chemat la ședință ; prea te văd pornit.

DUDAU : M-au înțepat numai de vreo două ori așa, în treacăt. Însă nu cultura a fost pe ordinea de zi, ci alegerea noului primar ; ce candidați să pună în discuție.

OARA (malițioasă) : Inseamnă că ți-au făcut o mare cinste invitîndu-te.

DUDAU (evaziv) : Mda.

OARA : Eh, văd eu că n-ai chef de vorbă. Mai bine să-ți dau ceva să mînci.

DUDAU : Nu-i nici o grabă.

OARA : Ba este că trebuie să plec.

DUDAU : Iar ? Probabil că ai încheiat vreun contract ca toate duminicile să ți le dedici... (Subliniază.) ...intereselor generale.

OARA : De astă dată e vorba de bătrina Vătășoia ; cade casa pe ea. Dacă mai dă o ploaie ca cea de acum două săptămîni o scoatem de sub dărîmături.

DUDAU : Mai sint și alți deputați și observ că nu se zdorbesc atîta. Și nici rîu nu le merge.

OARA : Tu de ce te-ai plînge ?

DUDAU : Ai dreptate. Că de ani de zile te țin șefă de echipă, în timp ce mucoasa de Zamfira Ilanciu, numai ființă știe să dea atrăgător din fund, au pus-o tehniciană, e motiv de bucurie. Că mă ocup de ceva pentru care nu sint nici o chemare, în loc să-mi văd de meseria mea de învățător, iar e un motiv de bucurie și de recunoștință veșnică...

GLAS DE COPIL : Mămicoo, Victor mă trage de pâr !

GLAS DE COPIL : Tăticulee, Mioara mă mușcă de nas !

DUDAU (totuși amuzat) : Atît v-a fost ! De n-oi da eu cu voi de pămînt...

OARA : Lasă-i în pace ; ei se ceartă, ei se-mpacă...

DUDAU (o apucă de umeri, o silește să se așeze pe marginea patului, se așază și el. Cîteva clipe o privește în tăcere, oftează) : Oară, hai mă, fata tatii, să plecăm de-aci.

OARA (impresionată) : Între să ne-ducem, Grigore !

DUDAU (pe gînduri) : Oriunde. Poate-om găsi un loc unde zilele să nu semene nna cu alta, unde să nu te simți hătrîn la treizeci de ani...

OARA : Vrei să fugi de tine ?

DUDAU (ușor surprins că i-a ghicit gîndurile) : Și dacă ar fi așa ? Ar inseamna o crimă ?

OARA (abătută) : Crimă, nu. Însă nu ți-ar folosi.

DUDAU : Eu sint convins că da.

OARA : Poți să te mîni pe tine, dar nu și pe alții, pe cei din jur, sau măcar pe cei care te iubesc cu adevărat...

DUDAU : Nu înțeleg.

OARA (zîmbește) : Acum incerci să mă mîni pe mine. Of, doamne, copil mai ești ! Îți pui mîinile peste ochi și strigi : „Cucu ! Ghici unde sint !”

DUDAU (ridică din umeri) : Zău că n-am habar.

OARA : Atunci să te-ajut eu să ai habar, deși n-ar fi nevoie... Am observat, de pildă, că de la o vreme bei din ce în ce mai mult...

DUDAU (se apără) : Nu m-a văzut nimeni beat.

OARA (aproape cu dușoșie) : E destul că te văd eu bind ; și din ce în ce mai mult...

DUDAU (încercînd să ia lucrurile în glumă) : În definitiv nu fac decît să-mi consum producția celor douăzeci de ani de vie — proprietate personală. Doar n-o să m-apuc s-o comercializez...

OARA (ca mai sus) : ...Și văzînd că băutura nu izbutește să te-ascundă de tine vrei să fugi, doar-doar ți-oi pierde urma...

DUDAU (se ridică brusc în picioare) : Ajunge ! (Teatral) La înălțimea-nțelepciunii tale nu pot pentru ca să mă ridic, de teamă să nu-mi frîng gîtul. Oară, scumpa mea nevastă, ești os din osul marilor conducători. Iată de ce, la ora aceea tîrzie din noapte dîda Măria Tereacă, cu intuiția ei genială, a zis : „Primarul nostru să fie Oara Dudău !”

OARA (cu ochii aproape în lacrimi, îi arde o palmă. Imitîndu-i, oarecum, tonul) : Să-ți fie rușine, măgarule !

DUDAU (se ține cu mîna de falcă, rîmînd cu gura deschisă cîteva clipe din cauza surprizei) : M-am convins : ai într-adevăr stofă de conducător. O-ncepi bine...

OARA : Iartă-mă, dragul meu, te doare ?

DUDAU : Nu lovitură mă doare, ci faptul că e prima de la tine la mine și nu invers. **OARA** (sinceră) : Poftim, dă și tu, lovește cit poți (îi întinde obrazul. Dudău se preface că o lovește cu putere, dar pină la urmă îi mîngîie obrazul.)

DUDAU (resemnare tristă, nu neapărat comică) : N-ar mai avea nici un haz.

OARA (îi cuprinde capul în mîini) : Ai tot aluneca în jos nu-i așa ? (Dudău gest de confirmare.) Și cu cit te scufunzi simți că te cuprinde o beție duce căreia nu i te poți împotrivi, nu-i așa ? (Dudău, același gest.) Da' n-am să te las ! (Aprigă.) Mă fac cremene și mă pun sub picioarele tale să te proptești zdravăn și n-am să te las... (Ușa se deschide cu putere. Intră Maria-Tereacă și Chiva-Călin.)

MARIA (mirare comică) : Maica ta Isuse Cristoase ! Aștia se iubesc ziua-n amiaza mare și încă-n sfînta zi de duminică ! Oameni serioși sînteți voi ?

DUDAU : Dacă m-aș fi așteptat la musafiri, eu aș fi luat un ziar, nevastă-mea o carte

de agronomie și ne-ai fi găsit într-o poziție înălțătoare.

MARIA : Băiete, lasă sporovăiala că n-avem timp, venim în delegație și... (Punându-și mâinile-n șolduri.) ...Ce-aștepți, mă nu ne poțtești să luăm loc !

OARA (puțin rușinată) : Vai de mine ! Vă rog să ședeți. Stai, tovarășă Chiva ! Grigore, du-te dincolo și mai adu un scaun pentru dodă Măria.

MARIA (lui Dudău) : Nu te mai osteni că m-așed aici. (Se așază pe marginea patului.) Oară, muică, fă-te frumoasă și hai să mergem ; ca-n ziua nunții să te faci. Mi-aduc aminte, să juri că erai soră geamănă cu Ileana Cosînzeana...

DUDAU : Unde mi-o duceți ?

MARIA : Pornim în căutare de bărbați categoria-nția ; de voi ni s-a acrit ca de mere pădurete.

CHIVA : Avem o ședință, mai bine zis o mică întîlnire la cămin. S-or fi adunat, cred, vreo opt sute de femei pînă acum. Ar cam trebui să ne grăbim, să nu ne aștepte.

MARIA : Nu-i vorba să ne aștepte pe noi, ci pe alelalte două sute, să se-implinească mia. Și vreau să-l văd p-ăla care ar avea curajul să se-mpotrivească la o mie de oltence ! Roaba lui mă fac...

DUDAU : Da' ce puneți voi la cale acolo ! (Făcînd pe supăratul.) Și cum de îndrăzniți să intrați în cămin fără să-mi cereți voie ?

MARIA : E te, te, că numa' grija asta n-o mai avuserăm : s-alergăm după tine pentru aprobări. Ce faci, Oară, nu te gătești ?

OARA : Nu pot merge, dodă Mărie ; i-am făgăduit Vătășoaii că azi îi dregem casa...

MARIA (ride) : A dracului Vătășoia ! Cum ar veni : Oară, tu pune-mi casa la punct că eu mă duc să fac politică. Brava ei !...

OARA (mirată) : Ce spui !

MARIA : Păi cine crezi că-mi stă înfiptă ca un țărș pe primu' rînd de scaune ? Vătășoia. Fu de-ajuns să-i vină pe la urechile-alea surde un zvon cum e-o să se petreacă ceva nemaipomenit și nemaivăzut că se și-nființă cu noaptea-n cap...

OARA (exasperare) : La urma urmelor, lămurii-mă și pe mine-odată despre ce e vorba !

MARIA (uimită) : Cum, Grigore Dudău, nu i-ai spus nimic ?

DUDAU : Încearci acum cîteva minute...

MARIA : Și ?

DUDAU : Răspunsul cred că se mai vede. (Își pipăie obrazul lovit.)

OARA (nedumerită) : Tăiați-mă, da' tot nimic nu pricep.

MARIA : Vrem să te punem primar, Oară. Aoleu, sint frîntă. Toată nopticica mă chinuii cu Chiva-s-o fac să te cîntărească la greutatea ta adevărată.

OARA (după cîteva clipe de încremenire) : Credeți că e momentul să umblați cu glume de soil ăsta ?

CHIVA : Am venit să te anunțăm cit se poate de oficial. Mde, cîntarul și-a spus cuvîntul.

MARIA : Un lucru vreau să se știe și să fie consemnat în procesu' verbal : ideea, din capul meu a pornit : să afle-o țără-ntreagă că și mintea femeilor clocește ideile de valoare ridicată...

DUDAU : Ce e drept e drept ; pentru norocul de a fi fost martor la un astfel de eveniment mi-am și primit răsplata (Gest ca mai sus.)

MARIA (pierzîndu-și răbdarea, Oarei) : Hai, omule, mișcă-te odată !

OARA (se așază pe marginea patului) : Nu mă clintesc de-aici.

MARIA : Din pricina Vătășoaii ? O trimitem pe Zamfira Hanciu să conducă lucrările ; tot se omoară ea după sarcini obștești...

OARA : N-are-a face ; eu de-aici nu mă clintesc. Mă duci în mijlocul Oltului și m-arucii unde-i apa mai adîncă fără să mă-ntrebi dacă știu inota sau nu !

MARIA : Nouă ne arde cămașa și dumneaei ue servește parabole în loc de dulceață...

DUDAU : Dulceață n-avem, poate e-o țuică ; să vă dau ?

MARIA : Lasă-ne mă, păcatelor, cu țuica ta cu tot. Oară, să mă bată dumnezeu dacă nu te luăm pe sus. Mă știu că nu prea sint dusă la biserică. Și pot să-ți fac una și mai și : să-ți aduc toată liota de femei să țină un miting aici-n bătătură. Vrei s-o vezi și p-asta ?

OARA (sincer disperată) : Doamne, dumnezeule, cum îi pică omului năpasta pe cap cînd nici nu visează ! Da' ce rău v-am făcut, cu ce v-am greșit de mă puneți la astfel de încercări ? Tovarășă Călin pe dodă Măria o știm cu toții cit e de Păcală. Dar dumneata, fruntea femeilor din comună, să te lași tirită într-o poveste fără cap și fără coadă ?

MARIA : Vrem ca tu să ne fii capu', scurt pe doi. Dacă și Chiva trecu în tabăra noastră cu arme și bagaje...

DUDAU (sumburu) : Vocea destinului, Oară, vocea destinului...

CHIVA (puțin didactic) : N-ai încredere în puterea de judecată a celor din jurul tău ?

OARA : Ba am. (Izbucnește.) Inșă în mine nu am încredere.

MARIA : Nu cumva te-oi fi crezînd prea cu stea în frunte, ai ?

OARA : Asta ce-o mai fi-nsemnînd !

MARIA : Că ți-ai însușit conștiincios învățătura partidului despre modestie ; ș-acuma ne scoți ochii cu ce știu tu și noi nu știm.

CHIVA (rîzînd) : Las-o, Mărie, e-o ameteși de-a binelea.

MARIA : N-o las Chivă, nici de frică ; să se-nvețe de-acuma cu zmuciturile de cap : eînd o să fie primar numa' d-astea o să aibă parte...

OARA (inverșunată) : N-o să fiu !

MARIA (idem) : Ba oasă fii !

OARA (apropie plângînd, lui Dudău) : Iar pe tine cum te rabdă inima să taci, să nu-mi dai un strop de ajutor ?

DUDĂU (ridică din umeri neputincios) : Eu ? Eu în fața unor forțe divine sint ca un ied hipnotizat de un șarpe boa.

CHIVA : Pe undeva îl înțeleg. Dacă mulțimea vrea să fie condusă de tine nu ai cum să i te împotrivești...

OARA (încolțită) : Nu știu, nu mă pricep, nu vreau, mă auziți ? Nu vreau ! Lui am problemele mele care-mi usucă sufletul ; eu familia, cu... (Aruncă o privire în treacă lui Dudău.) Nu-mi pot asuma răspunderea citorva mii de locuitori din comună. Grigore, mi-ar mai rămîne mie timp să mă pun sub picioarele tale, să te propțești zdravăn ? Spune și tu...

MARIA : Ce faceee ! ? Să te lași călcată-n picioare ? I le retez.

OARA : Degeaba vă țineți scai ; am zis nu pot, așa rămîne !

MARIA (implacabilă) : O să poți că n-o să ai încotro !

DUDĂU : De altfel, observ că ai și început să folosești un limbaj specific de „locuitori”.

MARIA (filozofic) : A, se dă ea repede pe brazdă ; la-nceput face de, nazuri, parcă eu n-am făcut cînd m-a cerut Tereacă de nevastă ?

CHIVA : Și mai e ceva. Nu înseamnă că propunerea noastră va fi și aprobată ; un procent de nesiguranță există oricum...

DUDĂU : Cu alte cuvinte : „Atenție, că s-ar putea să v-aștepte o rușine cît voi de mare” ; să nu mai am eu obraz să ies în uliță...

MARIA : Ei da, c-o să-ți cadă rangul !

DUDĂU : Dumitale îți convine ; n-o să fii la mijloc...

MARIA : Ba sint, băiețaș. Nu observi că de-acuma sint băgată la mijloc ? Adică ce, obrazu' meu nu contează, fiindcă mă cheamă Maria Tereacă ? (Din camera alăturată se aude vacarmul de la începutul tabloului.)

DUDĂU (nervos, strigă) : Văd eu că nu vă lăsați pină ce n-o s-o încesați de să vă meargă fulgii. (Strigă.) Mamă ! mai ai grijă de ei că-mi împuiară capul !

MARIA : Poți s-o strigi pină poimărți ; stă infiptă băț lingă Vătășoia.

OARA : Se duse și soacră-mea !

MARIA : D-apăi cum !

DUDĂU : Chiar că s-a întors pămîntul pe dos dacă și pe dumneaici au început s-o intereseze treburile lumești. (Se aud ciocănituri în ușă.) Încă o delegație...

OARA : Poftim, intră ! (Apare Zamfira Hanciu.) Zamfira ! Cam de mult nu ne-ai mai călcat pragul, fată frumoasă.

ZAMFIRA (puțin încurcată) : N-am avut cînd.

MARIA : Tinerii ăștia, de azi, sint așa de ocupați, că te și miri cum de le mai rămîne vreme să se șteargă la nas. Ș-acuma ?...

ZAMFIRA : M-au trimis să vă spun că adunarea începe să fiarbă și că să veniți imediat.

MARIA : Oară, muică, într-un minut să ieșim pe ușă că nu-i de glumit. Imbracă-te repede.

OARA (încolțită, se uită la Dudău) : Ce mă sfătuiesti, Grigoreee ! Dă-mi un sfat, iubitul meu soț, că mor aci, pe loc...

DUDĂU : (ridică din umeri resemnat, apoi retoric) : Voința maselor fie-ți lege de căpătii și stea călăuzitoare, iubita mea soție...

OARA : (și ea resemnată) : Bine, fie cum ziceți voi. (Hotărîtă.) Dar așa rămîn, nu mă schimb.

MARIA : (în glumă, aluziv) : Eu și-o doresc din tot sufletu'...

CHIVA : (pricepînd aluzia) : Și eu și-o doresc, Oară...

OARA : (aer pierdut) : Ce înțeles au cuvintele voastre, să mă ia naiba dacă pricep... Atunci să mergem. (Rugătoare.) Grigore, tu nu vii ?

DUDĂU : Să împarți cu mine cupa măreției și puterii ? În nici un caz. Bea-o singură ; așa ceva nu se găsește pe toate drumurile. Ceva de băut mi-o mai rămîne și mie pe-aici prin casă...

OARA : (tragic) : Of, doamne, doamne ! (Iese în fugă, urmată de celelalte. Zamfira rămîne cu mina pe clanța ușii. Cîteva clipe se privesc în tăcere).

DUDĂU : (oarecum în defensivă) : Ce e mă, piază rea ?

ZAMFIRA : Nu e nimica. Dar pentru ce mă faci „piază rea” ?

DUDĂU : Așa-mi veni. Probabil că pe undeva, în subconștient, mă apăr de tine.

ZAMFIRA : De mine ? !

DUDĂU : Ai ceva să-mi spui ?

ZAMFIRA : (ezită) : Aș avea...

DUDĂU : Atunci spune.

ZAMFIRA : Nu știu ce să spun... N-am curaj... (fuge).

DUDĂU : (în urma ei) : Piază rea !

GLAS DE COPIL : Tăticule, ne zici o poveste ?

DUDĂU : Vă zic. De fapt singura muncă plăcută mie cu adevărat : să spun povești copiilor. (Scoate dintr-un dulăpior o sticlă și un pahar, toarnă, bea pe nerăsuflute. Cu sticla și paharul în mînă, în trecere spre camera alăturată.) Ș-a fost odată ca niciodată o Ileană Cosinzeană care pe numele ei adevărat se cheamă Oara... (Se aud risetele vesele ale copiilor, bătăi din palme, se oprește în pragul ușii cu mirare comică) Sfinte Sisoie, trăirăm s-o vedem și p-asta : Ilene Cosinzene pe post de primari !...

Pauză de lumină

TABLOUL III

În biroul primarului. La masa de ședințe stau : Mustețea, Buligă și Panait, președintele cooperativei de consum din comună. Par derutați.

MUSTEȚEA (se ridică, privește pe geam, apoi cu năduf) : Cu goarna să le fi chemat, să le fi promis pește sărat și tot n-ar fi dat năvală atitea...

PANAIT : Ce mai, o puserăm de mămăligă. (reproș) Dacă n-ai fost în stare, aseară, să vă impuneți punctu' de vedere...

BULIGĂ : După război mulți viteji se-arată ; de ce n-ai venit la ședință ? Doar ești membru în comitet ca și noi. Ne-ai fi ajutat să ne impunem...

PANAIT : Da' berea cine-ar fi adus-o de la depozit ? Azi e duminică ; să le dau să bea apă din fântină ?

BULIGĂ : Și merită să-i îndopî cu bere. Dute la cămin și mună-ră-i ; nu sint nici a cincea parte din toată grămada aia de lume.

MUSTEȚEA : De, dacă Maria Tereacă și Chiva Călin fură mai iute de picior cu mobilizatu'...

PANAIT : În schimb, la mine la bufet, cînd s-or ridica obloanele o să stea ca paie-n balot.

BULIGĂ (răzbunător) : Să-i spui lui Firică să nu-l deschidă pină-ncolo, spre scară ; măcar să rabde, să se perpească...

PANAIT : Păi ! Că de plan mă scutești tu. Ce știți voi cite griji apasă pe capu' unui președinte la cooperativa de consum...

MUSTEȚEA : (exasperat) : Mai lăsați-le dracului de bere și bufet că-mi vine să-mi iau cîmpii. Nu vă dați seama că ne-a ajuns cuțitul la os ?

PANAIT : Ba ne dăm, și ?

BULIGĂ : (fatalist) : Ce mai poți face ?

MUSTEȚEA : Să ne suim la prezidiu și să-l susținem cu toată tăria pe Ciocirlie. Ă mai șezut pe scaun de primar și cunoaște toate chichițele primăriei.

BULIGĂ : Dacă ai curaj suie-te. Eu, unu' îți spun sincer, n-am. Acuma, par un stup de albine ; nu tinșec să le văd transformate într-un cuibar de viespi. Ce spunea dodă Măria ? Să nu ne jucăm cu ele că ne frigem.

MUSTEȚEA : Crezi că ne-am frige într-adevăr ?

BULIGĂ : Cum mă vezi și cum te văd ; ea gogoșa-n tîgaie.

PANAIT : Ar mai fi o soluție.

MUSTEȚEA : Care ?

BULIGĂ : Ia zi-o !

PANAIT : Să le comunicăm cum că județul îl recomandă pe Ciocirlie cu căldură, ca într-unind voința maselor. De cînd a fost dat jos o mai fi crescut, s-o mai fi maturizat...

MUSTEȚEA (se scutură) : Țsta-mi miroase-a vot de blam cu avertisment.

BULIGĂ : Ba chiar a exclude. (Lui Panait) Ce crezi, tovarășe Panait că aici e vorba de băuturile lui Firică să le-ndoi cu apă ?

PANAIT : (supărat) : Nu te lega de pomană de subordonații mei că nici eu nu-mi bag nasu-n primărie.

BULIGĂ : Bagă-l, și ce dacă-l bagi ?

PANAIT : (se ridică furios) : Bine, dacă-i pe-așa, mă duc ș-o susțin pe Oara pină-n pinzele albe.

BULIGĂ : Fă tu pasu' ăsta dacă vrei să te dai cu capu' de toți pereții dup-ai.

MUSTEȚEA (filozof) : Trădători au fost, sint ș-or să mai fie...

PANAIT (din ușă) : Rămîneți voi, singuri pe poziție ; o să vă stea frumos al dracului ! Bă, dacă nu vă vor împăia muierile și nu vă vor pune la muzeu în chip de fosile retrograde să-mi ziceți mie cuțu... (Iese trîntind ușă)

BULIGĂ (apatic) : Forțele noastre se scurg picătură cu picătură...

MUSTEȚEA : Mă bizuim pe intelectuali. Ciudat soi de oameni mai sint și ăștia ! Cum le cîntă unu' mai tare hop să și joace după el... Cele-o fi descîntat Maria Tereacă de le suci capu' la toți ? (apare Maria)

BULIGĂ (văzînd-o) : Vorbești de lup și...
MARIA (ghicînd) : Și noi vorbeam de lup...
Toceam ne-trebam : nu mai apar odată ? (Solemn, cu mîna pe clanta ușii deschise).
Dragi tovarășii, poftiți ! V-am rezervat loc în prezidiu și timp pentru cuvîntări...

MUSTEȚEA : Ce cuvîntări ? N-am avut timp să ne pregătim...

MARIA (le face semn să poștească. În timp ce aceștia se ridică și pornesc anevoie) : Nu-i nimic, o să vă-nvățăm noi ce să ziceți. (Împingîndu-i ușurel de la spate.) Că și voi ne tot învățați de cînd a apărut pe lume os de femeie...

BULIGĂ (plîngăreț) : Osu'dracului, dodă Mărie, osu' dracului (ies cu toții.)

CORTINA DE TABLOU

TABLOUL IV

Decorul înfățișează același birou de primar însă cu unele mici modificări prin care să se dea o notă feminină încăperii. Tabloul fostului președinte a fost luat. Au trecut circa trei luni de la acțiunea primului act. E spre sfârșitul verii. La ridicarea cortinei, lângă intrarea spre birou, așezați în șir indian se află : Ilie Beșleagă, Rada Gulă, Florea Pacoste și Bucă. Duța stă pe trepte, atentă să nu se strice alinierea și-i numără în gând. Bucă încearcă să-și stringă șiretul de la bocanc.

DUȚA (cu severitate) : Bucă, fă bine și nu-mi strica rinduiala ; stai acolo' șa, cum te pusei să stai.

BUCĂ (se ridică nemulțumit) : Da' ce-oi fi eu aicea, răcute ! Uiți că sint Pantelimon Bucă ?

DUȚA (așezându-l bine în rind) : Ești cetățean ; toți care intră în primărie sint cetățeni. Și au datoria să păstreze rinduiala și să se poarte frumos ; să fie un exemplu pentru ăia care trec pe uliță.

BUCĂ (ifos) : Află că am și drepturi. Și chiar mai mari decît ale lor (și arată pe cei de față) că eu de-aci primesc leafă. Și nici n-ar trebui să stau la rind dacă vrei să știi. (se lovește cu pumnul în piept, strigă) Eu sint și producător și proprietar ! Ce, crezi că nu citesc ziarele, că nu-mi fac educație politică ?

DUȚA (răbdătoare, ca unui copil cam greu de cap) : Aicea, la audiență ești cetățean și te rog să fii cuminte. Bucă.

BEȘLEAGĂ : Da' eu nu sint la audiență, eu fusei chemat.

BUCĂ (lui Beșleagă) : O să vezi dumneata pe dracu'.

DUȚA (preocupată) : Liniște, să mai verific o dată (scoate o hîrtiuță de la sin, o citește cu glas tare, privind cu atenție la cel care poartă numele de pe hîrtie, parcă de teamă să nu se fi strecurat altceeva) : Ilie Beșleagă, Rada Gulă, Florea Pacoste, Pantelimon Bucă... E, nu sînteți așa mulți ; ieri au fost de trei ori pe-atîta. Vin la biata Oara ca la icona tămăduirii. Mă și mir cum de s-o mai fi ținînd sufletu-n ea. De-ai-a, alaltăieri, bărbatu-miu, cînd să plece la Călimănești că-l tot ține un jungghi su'coasta stîngă, îmi spuse : „Duțo, ețt o să funcționezi în locu'meu ca om de servici ai grijă, mai întîi și-întîi, de Oara că ăștia ne-o mîncîcă de vie dăco-o lași pe mina lor și iar rămînem fără primar.

FLOAREA : Noi am ales-o, așa că...

RADA : Tot noi s-o și mîncăm, vrei să zici, Floarea ?

FLOAREA : S-o folosim din plin, vreau să zic.

DUȚA : Prea se omoară cu firea, prea se dă

de ceasu'morții. Azi, cum se crăpă de ziuă fuga-n pădure s-aducă cinci căruțe de lemne pentru școala aia din satu'Beiculești, că a veche zice că nu mai e bună și că să clădească alta nouă...

BEȘLEAGĂ (visător) : Eu i-aș ridica un monument.

RADA : Pentru ce Ilie ?

BEȘLEAGĂ : Fiîndcă, din cîți primari am votat pînă acum, Oara fu prima care mă făcu să dorm noaptea cu răcoare pe dedesupt...

BUCĂ (în timp ce femeile ridică din umeri nedumerite) : O să vezi dumneata pe dracu' !

FLOAREA : Eu mă topesc după zimbetu'eî. Am forest și eu tînără și frumoasă dar așa zimbet n-am avut. Și bărbații ? I-ați văzut ? Parcă le-a făcut farmece ; cînd fu la alegeri unii țișau ca din gură de șarpe, ziceau că se mută din comună iar acum se țin după ea ca oile după berbec. .

BUCĂ : N-o fi cu șmecherie, la mijloc ?

DUȚA : Cum adică, Bucă ?

BUCĂ : Adică bine ; zimbetu' nu costă parale. Și cu el ne momeste. Păi dacă și eu făcui cînspe zile de muncă voluntară cînd fu de ridicăram brutăria !

BEȘLEAGĂ : Cum „Păi dacă și eu“, cînd Ilie Beșleagă (se arată cu mina) făcu de două ori cît tine și nu se mai umflă-n pene !

BUCĂ : Da, dar eu muncesc noaptea...

RADA : Cură apele pe tine de-atîta muncă...

BUCĂ : Te ustură la ficați că nu l-au pus pe frati-tu și m-au pus pe mine, las'că știu eu. Da' aici e chestie de capacitatea fiecăruia. Nu poți da o muncă de răspundere pe mina oricui ; musai să fii născut...

DUȚA : Acuma, cică vrea să ne bage apă pe țavă...

BEȘLEAGĂ : Ai ! ?

DUȚA : A auzit-o bărbatu-miu vorbind cu unu'de sus, de pe la județ. Cică-n dealu' Seciului, unde sint izvoarele-alea, să facă un rezervor și de-acolo apa s-o ia la vale și să ne intre în casă și-n baie ..

BEȘLEAGĂ (ride) : Care baie fă, care baie !

DUȚA : Nu știu că nu eu trăgeam cu urechea, bărbatu-miu...

FLOAREA : O fi avind în gînd să pornească ș-o baie. Te supără ?

BEȘLEAGĂ : Oleu ! Păi cum să mă supere ! Că din armată n-am mai apucat să șed ciuciu-lete sub o ploaie fierbinte.

BUCA : Așa că chestia cu zimbetu' e limpede.

RADA : Ferice și de ea și de noi că-l are așa cum îl are. (se aude scriștîit de căruțe în mers. Apare Oara care, la început, nu observă șirul indian din fața intrării și pe care Duța, cum o vede, începe să-l aranjeze din nou pe tăcute.)

OARA (înspre partea de unde se aude zgomotul de căruțe) : Pină la prinz mai faceți două transporturi și vă rog să n-aruncați lemnele cum ș-o nimeri...

GLAS DE BĂRBAT : N-aveți nici o grijă, tovarășu' primar, o să le-așezăm ca chibriturile-n cutie...

OARA (se întoarce, dă cu ochii de rînd și, citeva clipe, privește înlemnită) : Ce înseamnă asta oameni buni ? Sau nu mai văd eu bine ?

DUȚA (nu înțelege, apoi se dumirește) : Aa, păi ce să-nsemne, disciplină-nseamnă. Nu e zi de audiențe ? (scoate de la sin un ceas mare de buzunar.) Mi l-a lăsat bărbatu-miu ca să mă orientez (îl privește.) E zece ; picarâți la țanc.

OARA : Eu vă întreb de ce-mi stați înșirați ca niște araci de viță ?

DUȚA (mîndră) : Să vadă oricine-o trece prin Gușoești că la noi sînt cetățeni conștienți, că cum îi pui așa stau. (aproape tainic) Bărbatu-miu a ascultat o conferință de-a lu' tovarășu' Buligă cu educația socialistă și mi-a lăsat și mie vorbă. Mă duceam și eu că-mi place ș-ascult da' mi se-mholnăvise porceaua ; nu'ș ce-avea că nu mai minca neam...

RADA (înțelegătoare) : Ferească dumnezeu să îți se-mholnăvească bărbatu' și porcu' din cotel...

OARA (gest a lehamite) : Aveți secrete unul față de altul ?

BEȘLEAGĂ : Cine mai umblă azi cu secrete ?

BUCA : N-avem.

FLOAREA : La noi ce-i în gușă și-n căpușă.

OARA : Atunci vă rog să poftiți cu toții, să meargă mai repede. (în timp ce aceștia intră) Dodă Duță, anunță, te rog, pe membrii comitetului executiv că după masă, la cinci, ținem ședință în legătură cu școala din Beiculești. Spune-le că-i rog să nu lipsească.

DUȚA (Sigură) : Unu' n-are să lipsească ; pe răspunderea mea. (iese)

OARA (intră în birou. Văzînd că ceilalți așteaptă în picioare) : Vă rog, cînd o să mai intrați aici sau în oricare alt birou din primărie să nu vă purtați ca-ntr-un loc străin ci așa cum v-ați purta în casa dumneavoastră ; așezați-vă, fără invitație specială.

RADA (în timp ce se așază la masa de ședințe) : Unde-i Duța să te-audă !

BEȘLEAGĂ (Oarei) : Adică să ne simțim stăpîni ?

OARA : Da' e și la mîntea unui copil că stăpîni. Altfel cum o să ducem la căpătii tot ce-avem de dus, dacă nu ne-am și stăpîni ?

BUCA : Ș-avem aprobare pentru-așa ceva ?

FLOAREA : Astuia-i trebuie aprobare și cînd se culcă cu muierea, te pomenești !

BUCA : Nu glumi Floareo, cînd mi n-am chef să mă trezesc noaptea, ești îmi fac serviciu' cu vreunu' că umblă ca un ciine de pripas...

RADA : Ei, și ?

BUCA (o îngînă) : Ei, și ! Dacă-l întreb că ce hram poartă el să-mi răspundă că e stăpîn și că ce mă bag, ba poa' să-mi dea și cu ciomagu-n cap, nu-i așa ?

BEȘLEAGĂ : Un ciomag în cap nu ț-ar strica ; ț-ar deschide dracu' o ferestruică ca să intre un strop de lumină că e beznă rău, bă ! (arată capul. Bucă îl privește urît)

BUCA : Las' că dai dumneata de dracu'...

OARA : E cazul să-ncepem, nu sinteți de părere ?

FLOAREA : Cum nu, da' cu vorbă lungă-ăștia ! (arată spre Bucă și Beșleagă)

OARA : Cine-a venit întii ?

BEȘLEAGĂ (sare) : Eu fusei primu'.

OARA (zimbînd) : Ce te doare, nene Ilie ?

BEȘLEAGĂ (dă din umeri) : Nimica. (se pipăie parcă puțin speriat) Nu, nimica nu mă doare că dacă mă țicura fum junghei dam fuga la dispensar nu încoace.

OARA (mirată) : Atunci ?

BEȘLEAGĂ : Atunci, ce ?

OARA : N-ai de spus, de cerut ceva ?

BEȘLEAGĂ : N-am.

RADA (strigă) : Pleacă și nu ne mai încurca dacă n-ai !

BEȘLEAGĂ (strigă) : Cum să plec cînd fusei chemat !

BUCA (sumbru) : O să vezi dumneata pe dracu' !

OARA (se lovește cu palma peste frunte) : Iartă-mă, nene Ilie, într-adevăr eu te-am convocat, uitasem. (mină severă) Mi-a spus șeful de post că de trei nopți dumneata nu dormi în casă ca oamenii...

FLOAREA (cruce) : Dacă și Beșleagă a apucat-o pe căi greșite, se scufundă pămîntu' ; ascultați la ce vă spui.

BUCA (fălos) : Eu l-am sesizat pe șefu' de post...

RADA : Ș-o să-l ridice ?

BEȘLEAGĂ (sincer uimit) : Pentru care motiv să mă ridice ? Dorm în fața porții mele, n-am ajuns la poarta nimănu!

FLOAREA : Asta a rămas ca vițelul la poartă nouă, te pomenești !

OARA : Îmi pare rău da' o să fiu nevoită să te amendez.

BUCA (patriot) : O amendă de ici, o amendă de colo și ș-adună suma, și mai trîntim un obiectiv social cultural. Că progresu' tovarășii...

BEȘLEAGĂ : Bucă închide pliscu' că îți-l închid eu. (Oarei) Cum vine aia să mă amendezi ? !

BUCA : Cînd te-o arde cu fo citeva sutare, să vezi ce repede-o să pricepi, „cum vine aia”...

BEŞLEAGA (răstit) : Tacă-ți gura, Bucă !
(Oarei) Pentru ce să mănănc amendă ?

OARA : Pentru abatere de la bunele reguli ale conviețuirii sociale.

BEŞLEAGA (nedumerit) : Da' ce, m-a prins șefu' de post în patu' cuiua ?

FLOAREA : Parcă mai ești în stare !..

BEŞLEAGA : Am cîntat ce nu se cuvenea pe uliță ?

OARA (pe punctul de a-și pierde răbdarea) : Înțelege omule că ne faci de rușine !..

BEŞLEAGA : Fiindcă numa' eu singur am turnat beton pe-o sută de metri de trotuar să vă fac de rușine !

OARA : Dar restul pînă la zece kilometri cine l-a turnat ? Și ce s-ar întimpla dacă toți cei care-au muncit la trotuar s-ar apuca să doarmă-n fața porților !

RADA : Ne-ar șede a bine rău de tot...

BEŞLEAGĂ : Visu' meu ăsta a fost de-o viață, c-am spus-o și cînd te-am votat de primar : s-apuc ziua cînd o să dorm noaptea-n fața porții și să mă tragă cu răcoare pe dedesubt...

FLOAREA : Acum că-ți făcuși damblaua astîmpără-te, păcatelor.

BEŞLEAGĂ (transportat) : Bă, voi nu știți cît am tinjit eu după civilizație ; habar n-aveți... (Oara disperată, se ia cu minile de cap.)

BUCA (atotștiutor) : Și străinii ? Ce te faci cu străinii care trec în vizită pe șoseaua noastră ? Ia să te-auz.

BEŞLEAGĂ : Ce-am eu de-a face cu străinii ! Ei își văd de plimbarea lor, eu de-ale mele...

BUCA (ca mai sus) : Buun. Și dacă vreunu' din ei îți trage-o poză cînd ț-o fi somnu' ăl mai dulce ? Și cînd s-o-ntoarce la el în țară ț-o pune la ziar ? (Beșleagă ascultă tot mai atent) Ș-o să mai și scrie didisubt : „Priviți domnilor, cum trăiesc oamenii-n România : n-au măcar un coperiș de-asupra capului”...

BEŞLEAGĂ (speriat) : Bă, tu le zici serios ?

BUCA (nu-l ia în seamă) : Ș-atuncea n-o să se mai ocupe șefu' de post de daravera asta cu Beșleagă ci undeva sus (gest) Ș-o să-ți dea frate-miu la răcoare cu anii nu cu nopțile. Ș-o să te ia nu numa pe dedesupt — pe toate părțile o să te ia cu răcoare de-o să devii peste congelat...

BEŞLEAGĂ (pierdut, Oarei) : Nu mă mințaste ? (Oara — semn din cap că nu.)

RADA (tinguios) : Vai de păcatele tele Ilie, că nu-ți fu dat să-ți petreci bătrînețilen-rîndu' lumii ; cu criminalii și pungașii îți fu dat...

BEŞLEAGĂ (disperat) : Mă duc să fărîm patu' ăla, să-l fac bucățele că-l lăsai în bățatură fir-ar mama lui, a dracu' de pat... (se ridică, se îndreaptă spre ușă)

BUCA : Și cu cine-l puse-n fața porții.

OARA (lui Beșleagă care dă să iasă) : N-ar fi mai bine să-l bagi în casă ?

BEŞLEAGĂ (trezit) : Ai ! Ba parcă mai bine ; aș fi mai în câștig... (iese)

BUCA (satisfacție) : Șapte ape-l trecură...

FLOAREA : Cînd e vorba de spînarea altuia nici ucigă-l toaca nu te-ntrece.

OARA (primește ceasul) : Hai să isprăvim că pierdurăm o grămadă de vreme cu sucitul de nenea Ilie.

RADA : Eu sint la rînd.

OABA (notează-ntr-un registru) : Rada Gulă...

RADA (văzînd-o că scrie) : Ce faci acolo ?

OARA : Te notez în registru ca să te am în evidență ; nu trebuie să te rezolv ?

RADA : Și dacă mă treci în registru ăla, ai să poți să mă rezolvezi ?

OARA : Păi spune-mi întii despre ce e vorba.

RADA : Nu mă mai împac cu gineri-miu ; nu mai încape de mine...

OARA : In ce fel ?

RADA : Toată zîlucia mă drăcuic prin bățatură și-mi zice că să plec din casă. Da' un' să plec ? că e casa mea ridicată din muncu-lita mea.

OARA : Pesemne că v-ați luat din ceva.

RADA : Mai din nimica ; cică vrea să-nchirieze odaia-n care stau eu, ca să mai câștige un ban, și să mă ia în vatra cu focu'. Că string și tot string la parale și nu se mai satură. Le-am zis : aveți amîndoi lefuri, tu, Ioniță, la șantier tu, Cristină, la dispensaru' veterinar, făceți-vă casă ; nu le convine că s-au învățat să stea în strinsură-de-a gata și s-adune purcoiu de bani să-și ia mașină mică... Să-mi arunce mie, gineri-miu că dacă nu le fac pe voie o să ies cu picioarele-nainte și cu minile cruce pe piept ?

FLOAREA (revoltată) : Chiar așa ț-a zis, fa ?

RADA : Așa mi-a zis, usca-i-sar limba să i se usuce...

OARA : La comisia de judecată ai fost ?

RADA : Nu m-am dus ; m-am socotit că intrăm în gura lumii și e rușine. Poate, dacă le zici tu fo cîteva s-or mai da pe brazdă...

OARA : Am să le spun ; trec eu mai spre seară pe-acolo.

RADA (gata să plîngă) : Dacă acum, cînd mă arănesc singură se poartă cum se poartă da' cînd n-oi mai fi-n stare să ridic o surcea de jos, unde-o să mă pripășesc, atunci ? La azil ? C-așa-i e dat omului să pătîmească și să-ndure...

BUCA (sare) : Oprește-te ! Ne-ai lămurit, e clar, o să se ia măsurii...

RADA (mirare) : Ce Bucă, nu ți-e bine ? Ție venii să mă plîng, tu ești primar ?

BUCA : Dă-i drumu', Floare !

FLOAREA : Ți las ție rîndu', te văz grăbit.

BUCA : Isprăvesc repede că nu sint vorbă lungă ca alții (se foiește puțin în seau) Doamnă primar...

FLOAREA (avertisment) : Mă !

BUCA : Pardon... Tovarășă primar ! (Floarea dă din cap mulțumită) Am și eu o rugă-minte... principial.

OARA : Ce anume, nene Bucă ?

BUCA : Să mi s-aprobe și mie să cumpăr o juma' de kil de lapte, pe zi, de la ceapeu. **OARA** : Eu cred că-n treaba asta te-ar ajuta, mai degrabă, tovarășul Mustețea, doar dum-nealui e președinte acolo.

BUCA : M-am rugat și de tovarășu' Mustețea. Da' la dumnealui livrarea e primu' plan, mi-a spus că nu poate pentru nimic în lume, că arc sarcină de livrare și că să-i dau lapte praf...

RADA : Cui, mă, să-i dai lapte praf ? !

BUCA : Copilului ! N-am p-ăsta, p-al cincelea pă Ciurupel, de șase luni ?

RADA : Așa e, că mai ai unu' mic...

BUCA : Am că-n privința asta a avut dumnezeu grijă de mine să mă blagoslovească. D-alelalte-a cam uitat da' de moștenitori a ținut minte. Necazu' e că nevastă-mea ș-a pierdut laptele ; cu ce să-i umplu burtica ? Am încercat cu zamă de făsu', de cartofi, da' nu-i ticește ; parc-ar fi os de boier, presurea mamiu' lui ! Cînd văzui chestia cu planu' de livrare țișnii ca din pușcă la magazin după lapte praf, da' ăsta, Tîrică vînzătoru'-mî zice : „Bă nea Bucă, am, da' nu-ți dau că e vechi și nici pentru pureei nu mai e bun. Și n-am luat. Acuma ședem amîndoi și ne uităm la mogildeață cum trage de sinu' maică-si și chirăie de foame... Cîteodată stau așa și mă gîndesc că planurile-astea sint ca trenurile alea rapide : trec în goană pe lingă tine, te uiți lung după ele și nu opresc decît în gările-ale mari : că-ți vine-ășa să te pui de-a curmezîșul liniei ș-atuncea n-ar avea-ncotro ; ar opri...

OARA (Pe gînduri) : O să vie vremea cînd o să oprească pînă și-n halte.

BUCA : Păi eu de ce torn și torn, la copii ? S-aibe cine-apuca vremea aia...

OARA : După masă, la ședința de comitet, o să stau de vorbă cu președintele.

BUCA : Sigur. Că și miine avem de livrat, da' cu cine-o să livrăm dacă nu-i creștem p-ăștia mărunței ?... Și ne bagă apă pe țavă ?

RADA : Acuma vrea și apă pe țavă, laptele nu-i mai ajunge...

BUCA : Vreau, cum să nu vreau ! Măcar dacă nu cură lapte să cure apă...

OARA (zîmbește) : Cine ți-a spus ?

BUCA : Duța ; 'ce c-a tras bărbat-su cu urechea...

OARA (disperare comică) : O fi cineva-n comuna asta care să nu tragă cu urechea ?

FLOAREA : E un nărav mai vechi, Oară : cînd nu ți se dă totul pe față, atunci cînd se frămîntă aluatu' te mai folosești și de urechi. ...Eu mă repezii pîn-aci să te-ntreb ce mai faci ; că de cînd ai plecat din echipa noastră n-am apucat să schimb o vorbă ca lumea cu tine.

OARA (ușor nedumerită) : Mulțumesc, bine fae. Dar ai uitat drumul spre casa mea ori nu cumva ți-oi fi-nchîpuind că mi-am pus șapte zăvoare la poartă plus un milițian ?

FLOAREA : Drumu' nu l-am uitat, da' l-am bătut degeaba ; te-am tot căutat și n-am dat de tine. Într-o seară Grigore, scos din sărite, îmi zice : „Ce-o mai cauți aicea ? Casa ei e primăria. O să cumpăr un pat să i-l trimet

acolo, să nu se mai ostenească venind încoace pentru cele citeva ceasuri de somn...”

OARA (mai mult pentru sine) : Poate că i-ar conveni...

FLOAREA : Păi d-asta mă-nscrisei la audiență ca să te-ntreb ce mai faci (Radei și lui Bucă). Voi mai aveți treabă p-aci ?

BUCA : Ce te privește ?

FLOAREA : Am o taină cu tovarășa primar.

RADA : Parcă ziceai că...

FLOAREA : Uite „că” acuma nu mai zic, „că” zic altminteri... Du-te și pune-i masa lu' gineri-tu, că i-o fi foame...

RADA (se-ndreaptă spre ușă) : Mare minune de nu i-oi trînti odată ș-odată-n cap oala cu făsu' fierț.

FLOAREA : Vezi numa' să fie-n clocot...

RADA (răstită) : Mișcă-te Bucă, n-auzi că au de tînuț ?

BUCA (se urnește cam anevoie. Oarei) : O jumă' de kil ar fi de-ajuns piuă să-l văd o țîră ridicat pe picioare. Aș fi luat o vîcută da' cu ce, neiculită ș-o ți ! Cît e iarbă o mai paști pe marginea șanțului, da' iarna ? Că ministeru' ne-ndeamnă să creștem vaci da de fineață nu zice pis.

RADA : Ajungă-ți că-i făcuși capu' calendar.

BUCA (pe ieșire Radei) : Ca să fie documentată ciud o pune problema lu' tovarășu' Mustețea, că ăla piuă nu... (se îndepărtează)

FLOAREA : Oară, mă apasă-ășa o greutate pe suflet...

OARA : În legătură cu ce ?

FLOAREA : Cu Grigore...

OARA (cu uimire) : Cu hărbată-miu ? ?

FLOAREA : Cu el.

OARA : Ți-a făcut ceva ?

FLOAREA : Mie nu, da' mi-e frică să nu-ți faciă ție.

OARA : Și ce să-mi faciă mie ?

FLOAREA : Știu și eu ? Întrebă-l pe el și pe... Zamfira.

OARA (neliniștită) : Zamfira ?

FLOAREA : Prea-și găsește de drum pe la voi cînd nu ești tu acasă ; prea se nimeresc împreună cînd și unde nu te-aștepti...

OARA : Poate pun la cale un spectacol...

FLOAREA (sceptică) : De, măi față, sint spectacole care se joacă pe scenă, altele-ntre patru ochi ; unele sint cu bătăi din palme, altele cu bătaie de cap și venin la inimă...

OARA (sigură) : Nu mă-nșeală el, Grigore-al meu. Ș-apoi Zamfira nici nu știu dacă are douăzeci de ani.

FLOAREA : Ca cireașa taman bună de mîncat... (ușa se deschide brusc. Apare Duța galbenă la față, speriată).

DUȚA (din prag) : Arde casa lui Ciupagea ! Și fetițele sint înăuntru, încuiate.

OARA (se ridică) : N-a sărit nimeni ?

DUȚA : O mulțime. (Toate trei ies în fugă)

FLOAREA (pe ieșire) : Apără-ne doamne de foc și de apă !

CORTINA

TABLOUL V

Același decor, în aceeași zi, cîteva ceasuri mai tîrziu. În biroul primarului se află : Chiva, Maria, Mustețea, Buligă și Panait. Atmosferă cam încercată.

MUSTEȚEA (se plimbă agitat, se uită la ceas) : Trebuia să începem de mult ; pentru ce ne-a convocat la cinci dacă știa că nu poate veni ?

CHIVA : Nu știa. S-a repezit, cu doctorița Arnăutu să ducă fetițele lui Ciupagea la spital.

PANAIT : Nu scrie nicăieri că asta e obligație de primar.

MARIA : Mai sint și obligații pe care nu le citești pe birtie, le simți pe dinăuntru, mă, Panaite.

PANAIT : Mai sint și femei care-și cunosc lungu' nasului, nu se bagă-n vorbă ca măraru-n ciorbă...

MARIA : Or fi și d-astea, nu zic, da' eu cunosc una care te bagă undeva cit ai clipi și cit ești tu de președinte la cooperativa de consum.

BULIGĂ : Tovarăși, unde vă treziți ?

CHIVA : Mărie, mai zăvorăște-ți gura aia... Mare noroc că nu s-a întins focul...

MUSTEȚEA : Dacă nu se nimerea Grigore să observe primele fire de fum ar fi fost prăpădul pămîntului.

PANAIT : Inimos băiat ! Cînd l-am văzut cum se-aruncă în flăcări să salveze fetițele mi-am zis : nu mai iese viu din iadu-ăla !

MARIA : Nu pierde el, ăl de sus, p-ăi cu suflul mare. (Întră Oara și Nineta Paraschiv)

VOCI : „Scapă copiii ?“ „Ce s-aude cu ei ?“

OARA : Scapă. Au să rămînă cu cîteva semne pe picioare și pe brațe. Doar de spaimă o să se vindece mai greu. (Ninetei) Ședeti, tovarășă Paraschiv. (Nineta se așază)

MUSTEȚEA : Barim să le fie-nvățătură de minte : altă dată să nu se mai joace cu chibriturile cînd rămîn singure-n casă.

OARA (care pînă aci părea absentă, izbucnește) : Destul !... (rușinată) Vă rog să mă iertați. De fapt am vrut să spun că nu copiii și nici chibriturile nu sint de vină.

MUSTEȚEA : Atunei părinții.

OARA : Mai mult sau mai puțin.

MUSTEȚEA (scos din sările) : Sint eu, pot-țin, ești mulțumită ?

OARA (calmă) : O să stabilim și vinovățiile și ce avem de făcut, doar ținem ședință de

comitet executiv. În orice caz trebuie să-l ajutăm pe Ciupagea.

MUSTEȚEA : N-o să-l prindă iarna-n bătătură : sigur c-o să fie ajutat.

OARA (Ninetei) : Ați nimerit, cum s-ar zice, într-un vulcan.

NINETA : Îmi plac teribile ședințele vulcanice.

BULIGĂ (Mirat) : E deschisă ?

OARA (sec) : Deschisă. E timpul să cam renunțăm la ședințele închise în care să fierbem în zeama noastră. Luați loc. (Se așază cu toții la masa de ședințe)

PANAIT : Cu ce începem ?

MUSTEȚEA : Cu o-ntrehare : cine este tovarășa ? (semn spre Nineta) Se cade, cred eu, să știm și noi.

NINETA (Oarei) : Să mă prezint singură ?

OARA (Ninetei) : E de datoria mea. (Celorlalți) Tovarășa este arhitectă, lucrează la serviciul de sistematizare al județului, se numește Nineta Paraschiv.

BULIGĂ (Ninetei) : În control pe la noi ?

NINETA : Nu. Vreau să vă cunosc comuna și să stabilim locul noilor temelii. Sint de puțină vreme la județ și n-am avut timp să umblu prin toate localitățile.

OARA : Norocul meu că v-am ieșit în cale, altfel o luați în altă direcție.

NINETA : O mină de arhitecți la optzeci de comune plus trei orașe e mult prea puțin.

MARIA : Parcar fi un blestem ; tot ce e hun și de folos e puțin.

PANAIT (Mariei) : Acuma și la arhitecți te pricepi și-ți dai cu părerea.

MARIA : Îmi dau Panaite, că dacă n-ar fi plin pămîntu' cu d-ăi ca tine am duce-o de două ori mai bine (risete).

PANAIT : Ce păcat că avem lumină electrică și nu mai trebuie s-aduc gaz de lampă ; un butoi aș turna pe dumneata și ți-aș da foc.

MARIA : Dacă ești dispus să ardem împreună cumpăr eu unu' pe banii mei.

MUSTEȚEA (Oară, pune-i la punct că nu știu ce le fac. (Mariei și lui Panait) Nu vă e rușine de omul-ăsta străin ? (semn spre Nineta)

BULIGĂ : Deci e ce începem ?
OARA : Cu ce este mai urgent.
CHIVA : Adică școala din Băiculești ?
OARA : Cu școala e lămurită ; material și fonduri avem...
MARIA : De manoperă eu răspund. (solemn)
 Ca reprezentantă a Băiculeștilor în puterea locală vă aduc la cunoștință că ne-am hotărît, noi între noi, să ne clădim singuri școala.
OARA (bucuroasă) : Asta înseamnă că avem mină liberă pentru celelalte...
CHIVA : Că slavă domnului, sint destule.
MUSTEȚEA : Principalul e să stabilim cât mai judicios prioritățile în funcție de planul de sistematizare al comunei care este avizat și aprobat de forurile în drept...
OARA : Aici e aici ; planul o să mai sufere unele îmbunătățiri. Nu de florile mărlui am rugat-o pe dumneai să se ostenească.
BULIGĂ (categoric) : Cu neputință, tovarășă primar : ce s-a aprobat de sus, așa rămâne ; n-avem dreptul să clintim din loc.
OARA : Dacă nevoile comunei o cer o să clintim. Nu cei de sus trăiesc în Gușoști, noi trăim...
MUSTEȚEA : Eu credeam că aducerea apei, baia comunală, cinematograful, cele două corpuri de clădire pentru cazarea intelectualilor...
BULIGĂ : Și un bar-restaurant...
MUSTEȚEA : Exact, și un bar-restaurant sint mai mult decît de-ajuns pentru următorii doi ani.
BULIGĂ : Precis că nici o altă comună din județ nu are un plan atît de încărcat.
CHIVA : Da' nici oameni ea pe la noi nu prea găsești pe oriunde...
MUSTEȚEA : Lauda de sine o fi ea bună însă nu cu „uite ce-am să fac“, ci cu „uite ce-am făcut“...
MARIA : Avem ce arăta ; să nu fim prea modești că ne iau alții de proști.
OARA : Un lucru nu pricep : de unde mi-ați scos dumneavoastră și un restaurant ?
PANAIT : Bar-restaurant. Din plan, cum de unde !
OARA : Și cum naiba de nu l-am observat ?
BULIGĂ : Păi să vezi : e din planu-âl vechi, de pe cînd nu erai mata primar...
OARA (îi privește neîncrezătoare) : Chiar așa să fie ?
PANAIT (precipitat) : Asta mi-e crucea ! (își scuibă în sin) Acum un ceas plății cotizația de partid... (se ridică, își aranjează ținuta) Tovarășă primar, dragi tovarăși și tovarășe...
MARIA : Ce mă, Panaite, ai de gînd să ne trîntești un discurs ?
CHIVA : L-o fi mîncînd limba...
PANAIT : Cînd începi o acțiune măreată musai să faci o expunere de motive, să nu se interpreteze cum că...
MUSTEȚEA (încurajator) : Fă-o Panaite, fă-o !
BULIGĂ (idem) : Lăsați-l să vorbească.
PANAIT (luîndu-și avînt) : Precum știm cu toții, comuna noastră dragă, Gușoști, s-a

dezvoltat enorm în ultimii ani. Datorită sprijinului acordat de către organe la toate nivelele, datorită hărniciei cetățenilor, a spiritului lor patriotic, și a banilor pe care i-au scos din buzunar în mod voluntar (aprobări din cap) am realizat o seamă de înfăptuiri pe care altă dată nici nu le-am fi visat și care ne-au ridicat pe noi trepte de civilizație și progres...
MARIA : Cam lungă, Panaite, cam lungă.
BULIGĂ : Lasă-l !
PANAIT : Electricitatea ne-a costat vreo două milioane ș-am băgat-o ; magazinul universal s-a suit ș-ăla la vreo opt sute de mii, da' chestia e, avem magazin modern ? Avem...
MARIA : Că nu prea ai ce cumpăra-n el e altă căciulă...
PANAIT (enervat de întrerupere) : Mă toacă la cap că de ce n-ai aduc cuie de șită...
MARIA : Păi dacă mi-a putrezit coperișu' și nu numa' mie !...
PANAIT : Fiindcă habar n-ai ce e aia comerț și cum se-ndeplinește un plan valoric...
MARIA : O simt pe pielea mea, cum să n-am habar ?...
PANAIT (lovește cu pumnul în masă) : Tovarășă Tereacă, statul are interese mult mai importante decît cuiele și coperișul dumitale...
MARIA (zîmbind dulce) : Oo, ce ț-aș mai bate unu-n cap, Panaite ! Adu haremî un cui și-ți făgădui că nu-l bat în coperiș ; țîl bat ție-n cap...
PANAIT (dezorientat) : În felul ăsta nu se poate merge-nainte, n-ai cu cine...
MUSTEȚEA : Nu te opri, mergi cu noi...
MARIA : Vă cred. Voi aveți casele copcrite cu țigla nu ca a mea cu șită.
PANAIT (cîteva clipe pînă se regăsește) : D-apăi dispensaru' și căminu' cultural, d'apăi trotuarele betonate și turla bisericii care crea gata-gata să ne cadă-n... (își pune mîna pe cap).
MARIA : Ție, că toată ziua bună ziua îți faci drum pe-acolo...
PANAIT : Ei, nu, de astă dată părăsesc revoltat ședința că nu se mai poate... (se ridică)
BULIGĂ (îl apasă pe umăr) : Stai pe loc. Nu fi chiar așa slab de inger. Mai ales că o critică în organizație, pe chestie de misticism tot te paște, oricum ai drege-o...
OARA : Mai ai, tovarășe Panaite ?
PANAIT : Abia intru-n subiect...
MUSTEȚEA : Intră mai repede hai, dă-i bătaie.
PANAIT : Tovarăși, precum...
MARIA : Și tovarășe, nu ?
PANAIT (o privește ca hipnotizat) : Ce mai vrei cațaoană de muiere, să-mi scoți sufletu' de tot ? Asta vrei ?
MARIA : Pe noi de ce nu ne pomenești, ce, ne-nghiți pămîntu' ? (Panaite se repede, apucă borcanul cu apă de pe birou, îl ridică de parcă ar vrea să-l dea de pămînt și bea din

el cu sete. Ceilalți îl privesc fără să zîmbească. Revine)
PANAIT : Deci tovarăși și (subliniază) tovarășe...

MARIA : Așa !

CHIVA : Iartă-l Mărie.

MARIA : Nu pot fa. Chivo, parcă mă-mpunge dracu' de la spate... (risete)

PANAIT : ...Precum știm cu toții, comuna noastră e tăiată de o șosea internațională pe care circulă turiști străini. E o mare mîndrie pentru noi, dar, în același timp, ne și obligă...

MARIA : La ce mă, la ce ?

PANAIT (răstit) : La mai mult... Pentru ca, într-adevăr să putem spune că trăim într-o comună civilizată, modernă, și pentru a face față necesităților, aș zice, externe, avem nevoie, tovarăși, de un loc de alimentație publică, pe măsura vremurilor de continuu avînt prin care trecem.

OARA : Adică ?

PANAIT : Adică un restaurant mare, să-ți ia ochii, în care să-ncapă de zece ori amăritu-ăla de bufet unde te trec șapte ape pînă să bei o halbă de bere sau o cinzeacă de țuică.

CHIVA : Cît stăm noi în bufet...

MUSTEȚEA : Nu e vorba de voi, e vorba de interese majore, nu pricepi ?

BULIGA (oftează) : Rău e cînd n-are omu' simțu' perspectivei...

PANAIT (transportat) : Parcă-l văd cînd s-o da în funcțiune : o sală mare să-ntorci și un autocamion...

MUSTEȚEA : Grămadă, șoferul meu de pe mașină mică, ar fi-n stare de-așa ceva cînd s-ar afuma.

PANAIT : ...Dar nu restaurantul mă roade, ci barul : să-l prevedem cu un bar cu fotolii și lumini colorate tovarăși, în care să cînte o orchestră (transportat) așa, încet, încet, (cu putere în glas) ca o șoaptă de păsărele, tovarăși...

MARIA : Nici n-ar mai fi de trăit altfel. Aș propune chiar, s-duceți niște fișețe d-alea care dau din țurloaie aproape goale pușcă.

PANAIT : Oo, cum le-aș aduce...

CHIVA : Iți pierduși mințile. Mărie, ori ce-i cu tine !

MARIA : Ce să fie Chivă, mă dau și eu după traiu' ăsta modern și necesitățile externe, că de, chelu' pînă n-are și tichie de mîrgăritar simte că se înăbușă...

MUSTEȚEA : Ești total neserioasă, tovarășă Tereacă.

MARIA : Hm de, îmi lipsește perspectiva.

OARA (lui Panait) : Și în cît timp crezi că s-ar putea realiza ?

PANAIT : Păi, gîndește-te, proiectul e gata și ni-l dă județeană pe gratis, aproximativ opt sute de mii i-avem strînși prin contribuție voluntară ; o parte din materiale ar mai fi de procurat. Cît privește mina de lucru (mobilizator) numai mia noastră de femei dacă ș-ar pune mîntea, într-o lună n-ar

avea ce-alege. Dar eu nu zic o lună, ar fi prea de tot, eu zic să-l dăm gata prin aprilie-mai, anul viitor. Însă trebuie să-l pornim imediat.

OARA : Deci ar însemna s-o începem mai întîi cu restaurantul ?

PANAIT Categorie, restaurant prevăzut neapărat cu bar... măcar de zi. (Oara îi privește pe ceilalți întrebător)

MARIA : Să fie și bar de noapte Panaite ; tot ni se cere să lucrăm pe cîmp în trei schimburi. (Panait o privește urît)

CHIVA : Pe mine zorul ăsta parcă mă furcă pe șira spinării, nu știu de ce.

BULIGA (aluzie la Chiva și Maria) : M-apucă groaza cînd mă gîndesc cîtă muncă de educație politică e nevoie să desfășurăm ; prea am rămas în urmă ; și iată consecințele tovarăși : avem vederea scurtă, nu știm să privim viitorul...

MARIA : Nu-i de nasu' nostru un astfel de viitor, mă Buligă, e mult prea frumos ; ne-ar rămîne dracului în gît ; ne-am îneca cu el.

OARA : Și tovarășul, Mustețea ce zice ?

MUSTEȚEA : E clar că sint de acord. Și tovarășul Panait merită felicitări pentru această inițiativă. Într-adevăr, la noi în comună se muncește mult și se simte uevoia să te destinzi, să te recreezi într-o ambianță plăcută pe care numai un restaurant și mai ales un bar ți le oferă. Posibilități materiale există, cooperativa agricolă dă rezultate, am putea spune mulțumitoare, așa încit...

OARA : Bine că-mi adusei aminte, cer iertare pentru întrerupere, veni Bucă astăzi la mine să mă roage să intervin pe lingă dumneavoastră...

MUSTEȚEA : În ce problemă ?

OARA : Nu prea mare : i-a secat nevستی-laptele și...

MUSTEȚEA : Să-mi știrbesc eu planul de livrare ? Cu neputință !

OARA : Nici măcar o jumătate de litru ?

MUSTEȚEA : Nici măcar o sută de grame. Au mai încercat și alții și le-am dat același răspuns. Abia-abia pot să pun deoparte pentru viței. Ar fi o singură soluție : dacă se îmbolnăvește copilul să-mi prezinte Bucă un certificat medical eliberat de tovarășa doctor Arnăutu și-i rezolv.

NINETA : Evident se-imbolnăvește neavînd ce mîncă.

MUSTEȚEA : Înseamnă c-o să aibe noroc.

MARIA (aparte) : Dați-ar ăl de sus numa noroace d-astea pe cap.

OARA : Dacă nu rezolvi problema lui Bucă, și alte cazuri asemănătoare, voi propune să fii pus în discuția organizației de partid. Vorbesc foarte serios.

MUSTEȚEA : Eu pus în discuție ! Și pentru ce mă rog ?

OARA : Pentru lipsă de omenie, tovarășe Mustețea. (fără a se adresa cuiva, anume) Nu vi se pare că cele petrecute astăzi cu fetițele lui Ciupagea și ceea ce se întîmplă, să zicem, cu cel al lui Bucă au, într-un fel, o legătură între ele ?

CHIVA : De unde pină unde legătură, Oară !
MUSTEȚEA : Cu focul a fost un caz nenorocit ; bine că nu și-au pierdut viața.

OARA : Acum un an copilul lui Trușcă și-a pierdut-o.

MUSTEȚEA : Dacă a mâncat mere stropite cu substanțe chimice din livada ceapeului, era și normal...

BULIGA : E o crimă să lași copiii nesupravegheați. Cine nu e-n stare să se lase păgubaș.

OARA : De nenorocirile astea care pică din senin pe capu' lor noi sintem vinovații principali.

MUSTEȚEA : Noi !?

CHIVA : Oară nu sări peste cal.

OARA : Atunci lămuriri-mă dumneavoastră că eu nu izbutesc să-mi explic cum se face că în toate planurile frumoase de pină acum și în cele la care ne gândim în prezent, ălor mici nu le-am găsit un loc ?

MUSTEȚEA : Eu consider că tot ceea ce înfăptuim și pentru ei înfăptuim, pentru viitorul lor.

MARIA : Baru' de exemplu...

OARA : Nu scădem singuri prețul acestui viitor plătindu-l cu viețile unor copii ?

BULIGĂ (aspru) : Tovarășă primar, ia seama la ce vorbești, te rog să nu produci panică.

PANAIT : Ține cu tot dinadinsul să ne punem cenușă-n cap pentru faptul că mai există părinți iresponsabili. Poftim, n-avem decit noi, membrii comitetului executiv, să facem pe dădacele ; cu schimbul, cu la armată.

OARA (pe tonul de pină aici, aparent calm) : Cind lui Trușcă i-a căzut năpasta pe cap era la prășit cu nevastă-sa ; lucrau la mine în echipă. O tot auzeam pe Stanca oftând și-ntrebându-se : „Ce-o fi făcând Iliuță-al meu“. Nu m-a lăsat inima să-i zic să dea o fugă pină acasă ; mi-era frică să nu rămîn cu planul neîndeplinit pe ziua aceea... Ciupagea, și el și ea, muncesc în zootehnie și în zorii zilei trebuie să fie amindoi la grajd. Acolo erau cind au aflat, ca și noi, că le-a luat casa foc...

PANAIT : Totuși, în ce constă vina noastră !
OARA (aproape tipind) : Dar iresponsabilitatea lor în ce constă ? În faptul că sint devotați intereselor cooperativei, dezvoltării ei, în asta constă ?

MUSTEȚEA : Pentru devotament primesc retribuții mai mari aproape ca oriunde în județ.

OARA : Cinste nouă, tuturor. Însă pentru o viață omenească pierdută încă n-a fost desoperit un mijloc de retribuție.

PANAIT (încearcă să se stăpînească) : Nu te supăra că ți-o spun de la obraz, dar toată vorbăria prezentă nu are nici o asta... cum cristoșii mamii ei îi zice ?...

BULIGĂ Tangență, negustor fără cultură...

PANAIT : Întocmai, tangență, cu obiectul ședinței noastre — acela de a înfrumuseța și

pe mai departe comuna și traiul locuitorilor. Ba, îmi face impresia că chiar vrei să ne abați de la...

OARA (oftează) : Am vrut să văd dacă vă mustră conștiința cît de cît.

MUSTEȚEA : N-are de ce să ne mustre. Poftim, dau și lapte. Am să văd eu cum o descurc. La urma urmii vițeii nu sint proprietatea mea personală, și dacă o fi să pat ceva o să spun că primarul mi-a impus...

OARA : Degeaba stăm pe locurile astea de comitet executiv ; avem niște suflete parcă sint statui de piatră.

MUSTEȚEA : Voința poporului ne-a așezat pe aceste locuri și nimeni n-are dreptu' să ne beștelească.

OARA (dură) : Ne beștelim singuri prin atitudinea noastră...

BULIGĂ : Mai sănătos ar fi să trecem la concret : pentru cind fixăm ziua începerii lucrărilor la bar-restaurant ? Nu uitați că mobilizarea forțelor o să ne dea nițeluș de furcă...

OARA : N-o să ne dea.

MUSTEȚEA : Ești chiar așa sigură pe adeziunea maselor fără o muncă de lămurire ?

OARA (zimbînd) : Sint sigură de altceva — anume că nu-l vom începe, deocamdată ; restaurantul mai poate aștepta, să zicem, doi ani.

PANAIT (groază) : Ce ?!

BULIGĂ (idem) : Cum !?

MUSTEȚEA : Na-ți-o frintă că ți-am dres-o...

CHIVA (Oarei) : De stîrnit îi stîrniși, da' să te văd cum îi potolești...

MUSTEȚEA (Mariei) : Inc-o dată-ți mulțumim din inimă.

MARIA : Mie ?!

MUSTEȚEA : Dumitale, da' cui ? N-ai fost dumneata, acum cîteva luni, cu ideea genială, de a propune o femeie primar ? Poftim, iată roadele.

PANAIT : Mai acre ca agurida.

OARA (zimbînd de formă) : Știți că asta se chiamă injuriu la adresa unei persoane oficiale ? Și mai știți că aș putea să vă trag la răspundere ?

MARIA : Arde-i Oară, că și dumnealor ne ard cind le vine la socoteală.

MUSTEȚEA : N-are decit...

PANAIT (fierbînd) : Și ce pui în loc, cu ce începi, dacă mie permis să-ntreb ?

OARA : Cu ceva ce n-a fost prevăzut dar vom prevedea acum.

BULIGĂ : Anume ce ?

OARA : Aveți cuvîntul tovarășă arhitect.

NINETA : Un lăcaș pentru creșterea, îngrijirea și educarea copiilor. Adică o creșă, o grădiniță, un dispensar înzestrat cu paturi și aparatură modernă.

PANAIT : Orice dar asta nu. Deocamdată nu ne este îngăduit să investim bani munciiți cu trudă și sudoare în acțiuni neproductive ; nu-i de nasu' nostru un astfel de lux.

OARA : În schimb barul restaurant ar fi ?

PANAIT : Din moment ce se chiamă obiectiv economic și-ar aduce venituri...

OARA (ironică) : Ai dreptate. Am epuizat toate posibilitățile cooperativei iar acum e normal să-i trîntim un astfel de obiectiv economic.

PANAIT : N-o să-mi spui că o crescătorie de copii ar îmbogăți averea obștească.

OARA : Firește că da.

MUSTEȚEA : O fi descoperit dumneaei o metodă specială.

OARA (începe să se enerveze) : Nu e deloc specială și nici descoperire nu este. E un adevăr care ar trebui să sară-n ochii oricui și mai ales ai dumneavoastră. Dacă sutele de mame nu s-ar mai duce cu frica în sin la muncă să nu li se întimplă ceva copiilor lăsați de izbeliște acasă, treburile cooperativei ar merge cu mult mai bine. N-am avea nici pierderi de vieți și nici la ușa tovarășului Mustețea n-ar mai bate cutare și cutare pentru marea favoare de a i se vinde o jumătate de litru de lapte cu care să-și hrănească plozii. (Chivei și Mariei) Mă uit la dumneavoastră, amîndouă cu funcții de conducere în organizația de femei și la tot ce discutăm noi, aici, rămineti, cum s-ar zice, reci.

MARIA : Uite că nu vreau să mă-ncălesc, na ! Că eu, la vremea mea, nu mi-am crescut copiii în lăcașuri cum le spui tu. Îl așezam p-âl mai mic în troacă, troaca o puneam pe cap și cu ailați agățați de poale mă duceam să samăn griu sau porumb.

CHIVA : Și tocmai fiindcă avem funcții de conducere sintem datoare să chibzuim adine...

OARA (oftează) : Cînd e vorba să le acordăm o cit de mică înlesnire chibzuim foarte adine. În schimb cînd le cerem să-și înzecească eforturile nu mai stăm pe gînduri, o facem cu ochii închiși... Sint învățate să rabde, să răspundă cumînți la chemări.

MARIA (resemnare) : Asta le-a fost datu' de cînd se există muieri pe lume.

MUSTEȚEA : Să n-o luăm chiar așa și nu mai faceți pe victimele că nu se prinde. Slavă domnului, de la o vreme mai mult glasul vostru se-aude-n comună.

NINETA : Apropo de glas : eu mai tac mult ?

OARA (nedumerită) : Poftim !

NINETA : Vreau să știu, în calitate de invitată, ce rol am ? Sau m-ai chemat doar pentru a se trece în procesul verbal cum că, la ședința comitetului, a luat parte și o reprezentantă a intelectualității județene ?

MUSTEȚEA (ironic) : În orice caz un asemenea proces verbal sună mai frumos...

OARA (zîmbind) : Încă nu-i momentul să intrați în scenă.

BULIGĂ : Ne mai jucăm mult de-a baba oarba ?

OARA : O să-i punem capăt procedînd ca și în alte dăți : ne vom sfătui cu adunarea populară.

CHIVA (respiră ușurată) : Cel mai sfînt lucru.

PANAIT : De data asta o s-o luați peste nas. Ș-o să vă dovedim că și noi știm să ne impunem punctu' de vedere. (Către Mustețea și Buligă) Nu-i așa, tovarăși ?

MUSTEȚEA : Categorie !

BULIGĂ (cam cu îndoială) : Daaa !

OARA (chipurile visătoare) : Rada Gulă, Floarea Pacoste, Dumitra Bucă și altele și altele abia așteaptă să inaugurați restaurantul ; și să se așeze picior peste picior la bar, cu sapele alături și cu băuturi scumpe pe masă. Doamne, ce minunat o să fie ! Pînă și străinii au să-și holbeze ochii că ce nivel de trai ridicat e pe la noi ; Comedie cu oltence în toată legea, ce mai...

MARIA : Eu una vreau apă-n casă. Să curețuroiu' doar ce sucești de șurub. Și cu asta zie s-o-ncepem. Adică s-avem grijă mai întii de noi aștea mai bătrîni care-am pățimit. Copiii să mai aștepte ; ei încă n-au dat de greu.

CHIVA : Parcă și pe mine tot așa mă bate gîndu'.

PANAIT (evident demagog) : Restaurantul ne-ar vindeca de amintirea trecutului cel întunecat.

MUSTEȚEA : Nici nu-ncape discuție !

BULIGĂ : Să n-o pățim iar ca atunci cînd cu alegerea (arată spre Oara) Ș-apoi nu uitați că sint secretarul primăriei, totuși.

PANAIT (cu înfiorare) : Ne trădezi, Buligă ! ?

MUSTEȚEA (idem) : Treci în tabăra adversarului, nenorocitul ! ?

BULIGĂ : Se desfac ele alianțe între țări întregi, d-apoi între niște pirlîți ca noi.

MUSTEȚEA (Chivei și Mariei) : Măcar pe voi se poate conta ?

MARIA : Dacă-mi băgați apă-n casă conați, dacă nu luați-vă adio de la sprînu' meu.

CHIVA : Să nu ne pripim Gheorghe că pripeala n-duce nimic bun. Că acum cîțiva ani, cînd ne puserăm să facem crescătorie de bibilici și-aduci aminte ce dandana a ieșit.

MUSTEȚEA : N-a fost din capu' nostru : ministeru' ne-a trasat sarcină că avea nu știu ce obligații de export. Ș-apoi eram și-n perioada de creștere...

PANAIT (către Nineta cu ton de rugă) : Și dumneavoastră, tovarășă arhitect ? Cît mai aveți de gînd să tăceți ? Doar intelectualii întotdeauna au fost factori de progres.

NINETA : Voi tăcea pînă ce mi se dă dezlegare să vorbesc. (Arată spre Oara) La drept vorbind nu este de preferat tăcerea decît o atitudine negativă ?

PANAIT : Dar nu vă obligă nimeni să fiți negativă, dimpotrivă, rugămîntea noastră e să vă manifestați cît mai pozitiv.

MUSTEȚEA : Încetează Panaite și nu te mai căciuli atîta. O să procedăm cum socotim noi că e mai bine.

OARA : Chiar dacă adunarea populară o să creadă invers ? Or nici n-aveți intenția s-o consultați ?

MUSTEȚEA : O s-o consultăm, cum nu ; fie înainte, fie după... Însă nu în toate dățile

șăperea adunării se potrivește cu ceea ce trebuie înfăptuit, cu interesele majore...

OARA : Și în astfel de cazuri ?

MUSTEȚEA : În astfel de cazuri noi, cei puși să conducem, sîntem obligați să luăm decizia finală.

OARA : Frumoasă lecție despre democrație n-am ce zice !

MUSTEȚEA : Noi între noi putem discuta, cred, cu cărtile pe față.

OARA : În ce mă privește nu pot așa, tovarășe Mustețea. Acuma, dacă m-au pus aici unde m-au pus, și o știu bine că n-am dorit-o, încai să încerc să discut cu cărtile pe față cu toată suflarea comunei ; o fi bine-așa, înseamnă că e spre binele ei, o fi rău, s-ar putea să păgubesc numai eu — ceea ce nu reprezintă prea mare importanță. De aceea zic : să ne confruntăm părerile cu adunarea obștească. Cine-o avea ciștig de cauză pe-a lui să rămînă iar din partea mea promit tot ajutorul.

PANAIT : Deci rămînem la „care pe care” ?

OARA : Văd că altfel nu-i cu putință.

MUSTEȚEA : O să iasă un bilci de zile mari cu spiritul-ăsta al tău democratic. Știu eu ce vorbesc. Cînd am pus de s-au pietruit aleile în sectorul zootehnic și s-au plantat flori pe margini, tata mai să mă ia la bătaie, că de ce respiresc parale pe flori și alei pietruite, ce, vacile nu pot trăi și fără asemenea marafeturi ? Parcă pentru vaci aș fi sădit flori...

OARA : Precis că mulți au să mă întrebă în adunare miine-poimîine cînd o s-o tînem : măi primare, unde ne trezim de-ajungerăm să croim rai pe pămînt pentru copii ? Ne dau banii afară din casă ? Isprăvirăm cu toate alelalte neajunsuri ? Le-necopîrăm pe toate ș-acum zor nevoie cu rai pentru copii ?...

CHIVA (parcă îngrijorată) : Și ce-o să le răspunzi, Oară, ce-o să le răspunzi ?

OARA (tresare) : Ce-o să le răspund ? Că ei, copiii, nu au obligații, ci numai drepturi ; că greutățile ce apasă pe umerii noștri, m-auzi dodă Mărie, nu trebuie să le simtă ei ; că sacrificiile pe care, uneori, sîntem nevoiți să le facem noi ei le vor cunoaște gustul la timpul lor, cînd vor deveni oameni mari. Dar să le ferim copilăria de tot ce le-ar putea-o umbri și întina. De aici trebuie să pornească, în primul rînd, umanismul — de la grija pentru copii. Altfel, totul n-ar fi decît vorbărie goală, iar acțiunile noastre demagogie curată... Credeți că m-ar pricepe ?

MUSTEȚEA : Doi-trei nebuni, mai ales nebune, s-or găsi să te priceapă...

BULIGĂ : Oară, numără-mă de pe acum printre nebunii ăștia...

PANAIT (lui Buligă) : Oportunistule !

(Se deschide ușa, intră Duța și rămîne în prag clipind din ochiul drept)

MARIA : Ce e Duțo, trăsăși cu ochiu' pe gaura cheii și te trase curentu' ?

DUȚA : Vrusei să știu dacă pot să deranjez sau nu. E tîrziu : mai stau, nu mai stau ?...

OARA : Te poți duce ; am să incui eu.

DUȚA : Bună seara !

VOCI : „Bună seara”, „noapte bună”... (Duța iese)

MUSTEȚEA (se ridică) : Să plecăm și noi, că de lămurit ne lămurirăm buștean...

PANAIT (se ridică) : Sînt convins, mie-n sută, că voi găsi înțelegere. Din moment ce tîndem ca Gușoștii să devină cu timp' oraș, cum o să lipsească elementu' de bază : restaurantu' prevăzut cu bar ?

MARIA : Fiv-ar baru'-al dracului, că mă năucirăți ; ce-oți fi vîzînd în el !

BULIGĂ : Ee, ce-ar vrea ei să vadă nu prea e cu putință ; ș-ar găsi beleaua cu nevestele.

OARA (se ridică laolaltă cu ceilalți) : De l-or vrea cu orice preț facă-se voia lor. (Ninetei) Dumneavoastră mai rămîneți, doar cîteva clipe, vă rog. (Aceasta se reazăză)

CHIVA : Pentru cînd fixăm adunarea ? Să anunțăm oamenii din timp...

OARA : Pentru poimîine că e duminică.

BULIGĂ : Poate dă dumnezeu și-mi rup un picior să am scutire medicală. De pe acum mă ia cu fiori gîndindu-mă la balamucu' ce-o să fie.

MUSTEȚEA (de lingă ușă) : Să mergem.

CHIVA : Bună seara !

BULIGĂ (Oarei) : De mine mai e nevoie ?

OARA (Chivei) : Bună seara, dodă Chivă. (Lui Buligă) Nu, nu mai e nevoie.

MARIA (pe ieșire) : Să nu care cumva să puneți la cale cine știe ce trăsnai că v-ați găsit nașu' cu noi.

OARA (zîbind) : Nici o grijă... (Ies toți în afară de Oara și Nineta) Îmi pare rău ; sincer, sincer. (se așază)

NINETA (surprinsă) : Nu te înțeleg ! Te simți cu conștiința încărcată ?

OARA : Chiar așa încărcată nu, însă rău tot îmi pare...

NINETA : Da' ce comiseși soro ?

OARA (ride) : Parc-ați fi Maria Tereacă : „Ce comiseși soro ?” (ton serios) Mă gîndesc că un restaurant, așa cum și-l închipuie Panait, n-ar fi stricat...

NINETA : Cu bar și orchestră...

OARA : Sînt o grămadă de intelectuali în comună...

NINETA : Din cîte-am aflat vreo șaizeci și cinci...

OARA : Uite, dacă celelalte obiective le isprăvim mai repede îi dau drumul și la restaurant ; nu peste doi, ci peste un an. Iar acum am nevoie de sprijinul dumneavoastră concret.

NINETA : Să te-aud.

OARA : Mi-ar trebui urgent un proiect. Acum vreo două luni am fost într-un schimb de experiență, la Stoicănesti, în județul Olt unde e cooperativa aceea vestită. Acolo am văzut cum își construiesc o policlinică ; o clădire cu două etaje, mare cit un bloc. Și acolo mi-a venit ideea să construim și noi una la fel însă cu destinații multiple și toată să fie închinată copilului. La parter să fie creșa, la etajul unu — grădinița și la ultimul să

amenajăm dispensarul cu vreo două saloane pentru internări, cu o sală de operații.

NINETA : Lasă primarul ce mă pricep cu mai bine cum și ce să fie.

OARA : Să aibe o curte mare plantată cu pomi mulți și de toate soiurile ; să fie ai lor, ai copiilor...

NINETA (în glumă) : Și nestropiți cu substanțe chimice...

OARA : Cu mina mea aş rupe gitul ăluia care-ar face-o !

NINETA (ușoară invidie) : Oară, explică-mi și mie, când ai învățat să visezi ? În definitiv, iartă-mă că ți-o spun, ești o puștancă în comparație cu mine.

OARA : Dar eu nu visez ! Eu am descoperit un lucru extraordinar — acela că poți să dai viață viselor... Oara Dudău, la douăzeci și cinci de ani, primar în Gușoești ! Nu pare o glumă ? Totuși așa este : Oara Dudău — primar în Gușoești ; deși vă jur că asta n-am visat-o nici în somn măcar.

NINETA : Fii atentă să nu ți se urce puterea la cap...

OARA : Sper că nu. Însă nu simțul puterii îl trăiesc, ci sentimentul că totul e cu puțință... Hm, pare-ai ține-n mină o surciecă fermecată (trezită) Pină una-alta, proiectul... M-am făcut o vorbă lungă de la o vreme... De unde scot cu un proiect și, dacă s-ar putea, pe gratis ?

NINETA : Nu știu cit ești de vorbă lungă, da' chilipirgioaică !... Cu alte cuvinte visezi cit mai grandioasă și la un preț de cost cit mai scăzut... Am să-ți dau proiectul meu de diplomă.

OARA : Se potrivește ?

NINETA : Din moment ce l-am închinat copiilor... (Oara se repede, o îmbrățișează)

OARA : Dă-mi doamne clipe din astea cit mai multe în viață și nu mai vreau nimic.

NINETA : Eu mi-aș dori un copil și-ncolo nimic. Am un soț draguț, o mașină, o casă frumoasă dar ce folos ; tot pustiu...

OARA : Miine mă reped la județ să văd ce fac fetițele lui Ciupagea ; am să trec și pe la dumneavoastră să mi-l dați.

NINETA : Oh, grăbită mai ești ! O să-l rog pe șeful meu să mă învoiască pe vreo zece zile. Să vă dau barim și asistența tehnică necesară.

OARA : Vă mulțumesc foarte mult.

NINETA : Încă nu ai pentru ce și nici după aceea n-ai să ai pentru ce. Să nu crezi că visele constituie monopolul primarilor. (Se ridică) Mai rămii ?

OARA : Aș mai rămine puțin. Nu vrei să dormiți la mine peste noapte ?

NINETA : Mă așteaptă acasă. Îmi pare rău că n-am putut vedea locurile de amplasare a noilor construcții. Dar revin după câteva zile. La revedere.

OARA (în glumă) : Sărmina „leac pe rană”.

NINETA (din ușă) : Ai grijă, copiilor nu le este permis să se culce târziu nici cînd sînt în fruntea comunei, iar bărbații, ca soții, au o receptivitate redusă față de problemele majore. Noapte bună.

OARA (cu tristețe) : Al meu cred că o are redusă față de tot. Noapte bună (Nineta iese. Rămîne cîteva clipe cu privirea în gol, apoi, podidită de plîns își sprijină fruntea de tăbla mesei. Aproape scîncind ca un copil) Cu ce i-am greșit, doamne, de se poartă așa ? Cu ce m-am făcut vinovată de se îndepărtează de mine (parcă bocînd) Aoaleu Grigoree, de nu te-oi minca, de viu am să te mîninc. (Lumina se stinge și se aprinde în curtea primăriei. Apare Grigore ; dînd semne de nervozitate vrea să încerce ușa, apoi se rîsîndește)

DUDĂU (pentru sine) : Nu se observă nici o mișcare, nu se aude nimic ! Să nu se fi întors de la județ ? Spunea că are ședință de comitet... (privește ceasul) Aproape douăsprezece noaptea ! Drace ! Pe unde-o fi umblînd ! Măcar, primarul celălalt făcea din noapte zi alergînd după cite-o fustă, da' Oara !... Hm, ar fi culmea să port corne puse de primăria ! Poate și-o mîndric, mai știu ? (Apare, în fugă, Zamfia, mai să se ciocnească de el)

ZAMFIRA (gîfîind) : Alergi de parcă te-ar fugări nea Bucă ! Mi-a ieșit sufletul încercînd să te ajung.

DUDĂU (cu arțag) : Așa merg eu normal ; fugînd. Asta e oră pentru o fată să umble hai-bui prin sat ?

ZAMFIRA : Dacă altfel nu e chip să dau ochii cu dumneata ! Te ferești de mine de parc-aș fi ciumată... Te-ai ars tare azi, cînd cu focul ?

DUDĂU : Nu m-am ars, în schimb am să-ți ard ție cîteva perechi de palme de mă mai împiedic de tine.

ZAMFIRA (aproape șoptit) : Din parte-ți aș îndura orice, fă-mă zob, dar de iubit tot am să te iubesc. Nu scapi de mine nici pe lumea ailaltă.

DUDĂU (mînă tragică) : Doamne sfînte, cum îți cășunează ție pe unii oameni ! Bine fată dragă...

ZAMFIRA (fericită) : Cum ai spus ? „Fată dragă ?”

DUDĂU (răstit) : Drace ! Țista era subtextul ; nu te lua după cuvinte aruncate la întîmplare...

ZAMFIRA : Dar după ce să mă iau ?

DUDĂU : După sfînta judecată limpede și sănătoasă, fetiço. Dă-ți silința și raționează cit de cit ; sînt cu mult mai în vîrstă decit tine, sînt însurat, am doi copii, țin la familie... Ce argumente să-ți mai dau ?

ZAMFIRA : Și nu-ți place de Zamfira nici un pic ?... Zamfira pisicuța (Mișcări stîngace de cochetație)

DUDĂU (învolutar o mîngîie pe păr, pe obraji) : Ba-mi placî chiar mai mult decît un pic. Însă nu-mi plac poveștile, fie ele și de amor, fără cap și fără coadă. (Cu un gest brusc o îndepărtează) Ți-am atras atenția, de nu știi cite ori, să nu mă ispitești... Ne-au ieșit și vorbe ; știi că ne-au ieșit și vorbe ?

ZAMFIRA : Nu-mi pasă.

DUDAU : Mie, da. Ca director de câmin cultural uți că sint responsabil cu educația și morala ? Tocmai eu să stric tineretul ? ZAMFIRA : Iubește-mă și mă jur, în genunchi că n-am să mă stric (Se lasă în genunchi) Uite, mă jur...

DUDAU (ingrozit) : Ridică-te imediat ! Dacă pică Bucă nu-mi rămîne decît să-i smulg arma din mină și să-mi trag un gloț în cap (Încearcă s-o ridice) Hai te rog, fii fețiță cuminte și ridică-te.

ZAMFIRA : Mai bine-i smulg eu arma și-mi trag un gloț în cap dacă nu-mi făgăduiești că ne vom iubi...

DUDAU : Degeaba mă ameninți ; n-am să-mi calc pe conștiință ; destul că se ține într-un fir de ață...

ZAMFIRA : Îmi asum eu orice răspundere. DUDAU : Asta o spui pînă ce-ai să te vezi borțoasă.

ZAMFIRA (din pom) : Borțoasă ?

DUDAU : Încă n-ai aflat cum apar copiii ?

Barză, barză ce-ai în cioc... Ridică-te !

ZAMFIRA : Nu mă ridic. Mai zii odată cu „barză, barză ce-ai în cioc”.

DUDAU (disperare) : Vrei să cad și eu în genunchi, să mă rog de tine ? Cad, poftim ! (Se lasă în genunchi. Ușa se deschide și Oara rămîne în prag, cu ochii larg deschiși, privindu-i fără ca cei doi să-și dea seama) Mă furnică ceva pe șira spinării ; presimt o nenorocire.

ZAMFIRA : Mai nenorocire decît că nu vrei să mă iubești... (Smiorcăie din nas. Oara reîntră în birou trîntind ușa cu putere. Cei doi tresar speriați țîșnind în picioare)

DUDAU (distrus) : Atîta mi-a fost, s-a sfîrșit ; mai bine mă lăsam prăjit de viu în casa lui Ciupagea, măcar ajungeam în ziare. (Ca hipnotizat se îndreaptă către intrarea primăriei)

ZAMFIRA : Nu mă părăsi, mi-e frică !

DUDAU (peste umăr) : Mergi acasă (Tînguios) cînd și cînd mai adu-ți aminte de mine.

ZAMFIRA : Și dumneata, încotro ?

DUDAU (ca în vis) : Eu ! Mă îndrept spre judecata de apoi... (Zamfira iese hohotînd. Întră. Oara stă în picioare la birou, cu privirea fixă ca un judecător cu o clipă înaintea de a pronunța sentința. Slab) Se poate ? OARA (fără să se uite la el) : La primar se poate. Dar dacă veniși la nevastă ia-ți tăl-pășița cît mai repede ; piei din ochii mei.

DUDAU : Te-am tot așteptat și văzînd că nu mai aparî am venit să te duc acasă. OARA : Iar pe Zamfira o cărași după tine să te apere de ciîni, nu-i așa ?

DUDAU : Zamfira ? ! (Se așează pe scaun) Da așa e, parc-o văzui și pe Zamfira !

OARA : Ți-a dat cineva voie să stai jos ?

DUDAU (se ridică repede) : Pardon !... Zamfira ? ! A venit pur și simplu din proprie inițiativă. Eu n-am nici în clin nici în mîneacă...

OARA : A, ha. Și tot din proprie inițiativă vă foloseați unul pe celălalt drept icoană și vă rugați în genunchi ? (Văzînd că Grigore tace, printre dinții) Vorbește, mă, că te mănînc de viu, ce vă hoscrodeată acolo unul altuia ? Crai nenorocit ! Corupați de minore și de uteciste.

DUDAU (își împreunează mîinile) : Oara, scumpa mea, lumina mea, e adevărat că sint un director prost, că înșel statul de leafă și pe dumnezeu de zile, dar moralitatea o apăr cu dinții. Uite-așa (Stringe din dinți) De luni în șir îi spun Zamferei : „piei ispito din ochii mei !” (Aproape plîngînd) Și nu m-ascultă, nu vrea să m-asculte, și nu știu ce să mă mai fac.

OARA (parcă ușor impresionată) : Care va să zică e grav. Te place.

DUDAU : Foarte grav. Mă place (Tragic). Nici un naufragiat pe Marea Neagră nu s-ar simți mai nerelicat ca mine.

OARA (hotărîtă) : Atunci mă lămuresc eu cu ea. (Cu mișcări precipitate viră hirtii în sertar, încuie)

DUDAU (pierdut) : Nu cumva ai de gînd să te duci chiar acum la Zamfira ?

OARA (continuînd să pună ordine) : Ți-o fi milă ? N-ai grijă, nu-i stric somnul ; încă n-apucă să se culce. (Îl trage de mincă) Urnește-te dacă nu vrei să te-noui aci, în primărie. (Îl împinge afară, încuie ușa și iese în grabă)

DUDAU (care rămîne pe trepte, după cîteva clipe strigă din răsputeri) : Oară ! Nu mă lăsa Oară singur că mă pierd. (Apare Bucă țînînd pușca în poziție de tragere)

BUCĂ : Cine urlă ? A, tu erai Grigore ?

DUDAU (privind detașat spre cer) : Eu, dar nu urlam ; mobilizam lumea pentru adunarea populară... sau mai știe dracu ; poate urlam de fericire !...

TABLOUL VI

Ne aflăm în seara premergătoare zilei hotărâtă pentru începerea lucrărilor. Decorul înfățișează aceeași cameră de dormit a soților Dudău. Grigore, în pijama, nu-și găsește locul. Se plimbă agitat prin încăperea, privește mereu la ceas, se întinde pe pat încercând să citească o carte, renunță, se ridică, deschide fereastra și scrutează întunericul de afară.

DUDAU (de unul singur) : Simt că mă umflă nervii cum ai umfla o cameră de bicicletă. Încă puțin și fac explozie. Pe unde-o umbla la ora asta? E trecut de douăsprezece. La primărie nu e, la cooperativa agricolă și cea de consum nu e!... Uite-așa mă fierbe în fiecare noapte de-o săptămână de cind cu intimplarea aceea nefericită cind ne-a prins ingenunchiați în curtea primăriei (Se înfioară). Ce clipă de groază! Abia acum pricep cum de fac bolile de inimă atâtea victime în rindul bărbaților (Își pune mina în dreptul inimii) Și ce condiții înfiorătoare mi-a dictat excelența sa Oara Dudău, primul Gușoștilor! Să nu pun strop de băutură pe limbă, decit o dată pe an, la aniversarea căsniciei noastre, cu Zamfira să nu dau ochii decit în ședintețe închinat binelui obștesc, iar atunci să m-așez cu zece rinduri de scaune în spatele ei... Ca orice învins am acceptat; de băut mă feresc, de Zamfira fug mai ceva cum fuge dracul de tămâie... În schimb pe Oara încep s-o uit; nu mai apuc s-o văd. Nu este noapte să nu-mi vină acasă după douăsprezece. Este atît de zeloașă de-o săptămână-ncoace de parc-ar vrea s-ajungă prim-ministru. Nu mi-e atîta de mine cit de copii, să nu se-ntrăineze (Își pipăie capul). Probabil că-mi pune coarne, altă explicație nu găsesc (Scoate de sub pat o sticlă și un pahar, vrea să-și toarne, se răzgîndește.) Nu, i-am făgăduit că nu mai beau. (Virînd sticla sub pat). Eu sint om nu cîrpă. Măcar de-ar fi de față să vadă ce tîrie de caracter am, cum pot rezista tentațiilor... (Se aude un lătrat de cîine). Înșfîșit, și-a amintit și excelența sa că are familie. (Deschide fereastra, se uită atent, rămîne îngrozit. Bîtiugue cu privirile pierdute) Doamne, pentru ce mă persecuți! E adevărat că am ținut niște conferințe despre ateism la căminul cultural însă au fost în plan și planul mi-a venit de sus așa că nu merit să mi-o trimiți pe Zamfira în chip de blestem. Dacă și de data asta ne găsește Oara împreună și încă aici, și la ceasul ăsta, nu mai apuc să văd zorile. (Se aud ciocănituri în ușă. Se aruncă pe pat și se ascunde sub plapumă. Intră Zamfira)

ZAMFIRA (privind spre pat) : Cînd ți se bate politicos în ușă nu s-ar conveni să răspunzi : „Intră“? (Văzînd că Grigore nu face nici o mișcare.) Hm, dormi tun, ai? Doar nu eram beată; acum citeva clipe te-am văzut la geam. (Îi smulge plapuma. Grigore încearcă să se ascundă din nou) Hai zău, nu-i politicos să zaci sub plapumă cînd vine în vizită o persoană tinăară și draguță ca mine. **DUDAU** (ghemuindu-se la perete parcă speriat de-o stafie) : Dacă nu părăsești imediat încăperea, nevastă-mea va avea plăcerea să găsească aici două cadavre; al meu și al tău. **ZAMFIRA** : Nici nu mă gîdesc. Am primit sarcină să vin și să aștept...

DUDAU : Însărcina-te-ar dracii! Și să te sature odată! Înțelegi că nu mai am chef să fiu pe post de mucenic? Mai bine director onest de cămin cultural decit personaj de tragedie...

ZAMFIRA (dulce) : Nu mă poftesci să iau loc?

DUDAU : Te poftesc să ieși afară gaie ce ești.

ZAMFIRA (tot dulce) : Atunci mă servesc singură. (Se așază pe un scaun).

DUDAU (interzis) : Ești apocaliptică, pur și simplu apocaliptică!

ZAMFIRA (ton detașat) : Sint o tinăară utecistă cu un simț al datoriei foarte dezvoltat; cînd mi se spune „fă cutare“ eu răspund prompt și conștiincios... Ai pe-aci vreo revistă ilustrată să-mi treacă vremea mai ușor?

DUDAU : Am niște Verde de Paris. Îți servesc porție dublă să fiu sigur de efect. (Strigă) Și te rog să vorbești încet că-mi scoli copiii din somn.

ZAMFIRA : Dumneata vorbești tare; oamenii slabi de inger vorbesc întotdeauna tare.

DUDAU : Eu slab de inger?!

ZAMFIRA : Te-ai muiat de tot. O dată s-a răstit tovarășa primar la dumneata și te-a și făcut harcea-parcea...

DUDAU (sare din pat) : Am să-ți demonstrez că nu sint slab de inger și nici muiat și nici făcut harcea-parcea, că sint bărbat...

ZAMFIRA : Oh, mor să te văd în chip de bărbat erou. Și cum anume ai să-mi demonstrezi ?

DUDĂU : Aruncindu-te pe geam.

ZAMFIRA (culmea fericirii) : Minunat ! Ca să m-arunci pe geam, vrei nu vrei, trebuie să mă iei în brațe, că eu singură nu m-arunc ; nici moartă nu m-arunc... Hai, ia-mă în brațe ! De cind aștept ! Stringe-mă, odată, tare și-apoi aruncă-mă (Se apropie de el. Grigore se ferește)

DUDĂU (ferindu-se) : Nu te-apropia că te reclam la miliție, dacă nu stai la distanță... să știi...

ZAMFIRA : O să-și dea și miliția seama că n-ai cum să mă arunci de la distanță. Ia-mă și aruncă-mă (Alergînd după el). Doar mi-ai promis ; ține-te de cuvînt. (Îl aleargă)

DUDĂU : Ptiu, piei drace ! (se împiedică și cade pe pat cu Zamfira lîngă el. Se aud ciocănituri în ușă. Amîndoi țîșnesc în picioare) Mon dieu, mon dieu ! Na, că mă trezii vorbind și franțuzește deși nu cunosc mai mult de două boabe... Tu aici și eu în pijama, mamă ce frumos o să fie ! Așa viață s-o tot trăiești ! Plină de plăceri divine. (Ciocăniturile continuă. Apucă pantalonii, vrea să și-i tragă peste pijama, se încurcă)

ZAMFIRA (mai mult amuzată, încercînd să-l ajute) : Nici să-ți tragi o pereche de pantaloni nu ești în stare. Ai să mă compromiți. Ah ! viitorul meu !...

DUDĂU (tremurînd) : Tu rămii compromisă iar eu mort cu zile. (Ușa se deschide, apare Maria).

MARIA (din prag, privindu-i năucă pe cei doi, care, la rîndu-le, se uită la ea holbați) : Grigore, trage-mă de nas... trage-mă de nas. Grigore, n-auzi ?

DUDĂU : Ce-am eu cu nasul dumitale ! Nu mi-a făcut nici un rău. (Privind spre Zamfira) Alții sînt dușmanii mei declarați și personali.

MARIA : Atunci ce făceați tu și Zamfira cu nădragii ăia ?

ZAMFIRA : Îi probam.

MARIA : Te-oi fi reprofilat pe pantalonii bărbățești ; bănoasă meserie ; și-o poți practica fără să ții seama de vremea de-afară.

ZAMFIRA : Mi se pare că mă jighești, dodă Mărie.

MARIA : A, doar ți se pare !

DUDĂU (care între timp și-a îmbrăcat pantalonii) : Ei, vă mulțumesc de vizită dar musafirii bine crescuți mai și pleacă...

MARIA (se așează pe un scaun, abătută) : Venii să-mi descarc sufletu' să mă spovedesc, Grigore...

DUDĂU : Mă găsiși tocmai pregătit pentru spovedanie ; ca un călugăr cînd mînincă de dulce vinerea...

MARIA : Nu ție mă, Oarei (Parcă abia acum îi observă lipsa) Da' Oara unde e ?

DUDĂU : Nu sînt calculator electronic să știu unde-ar putea fi Oara în clipa asta.

MARIA : Parcă ai fîm interes să știi ? Văd că n-o duceți rău deloc !

ZAMFIRA : Pardon, eu sînt trimeasă aici cu sarcină...

MARIA : Să-i descinți dumnealui de urit, te pomenești ! Afta le căutam în coarne bărbaților astora parcă-ar fi cine știe ce minuni pe fața pămîntului.

DUDĂU (răbufnînd) : De-ai ne și puneți coarne ; s-aveți în ce ne căuta.

ZAMFIRA (sfioșenie intenționat teatrală) : Pe mine asemenea schimb de vorbe mă depășește, nu sînt pregătită.

MARIA (țată) : Păi sigur, tu ești cu fapta, nu cu vorba.

ZAMFIRA : (ușor enervată). Să nu ți-o spun eu acuma, de la obraz, dodă Marie, cine e cu vorba și nu cu fapta...

MARIA (poziția de apărare) : Dă-i drumul fetițo. Abia aștept să mă-nvălesc o leacă ; azi n-apucați să mă cert cu nimeni și mă simt ca leșinată ; așa că hai să-ncepem o discuție principială.

DUDĂU : Ca la ușa cortului. Acolo-n uliță să vă luați la hartă, nu aici. Ce-o fi casa mea, piață publică ?

MARIA : După cum vă văzui pe-amîndoi mai să crezi că e tufiș comunal mă, Grigore ! ZAMFIRA : Sîntem curați ca lacrima, dodă Mărie !

MARIA : Ca lacrima de crocodil, poate. Și ce ziceai că-mi zici de la obraz ? Hai că mor să te-auz ?

ZAMFIRA : Voiam să-ți aduc aminte de adunarea populară, cînd Oara a fost aleasă primar ; și dumneata și tovarășa Chiva i-ați făgăduit sprijin în toate acțiunile. Iar acum, amîndouă o lăsați de izbeliște în momentul cel mai greu.

MARIA : Bine că-i dai tu ajutor...

ZAMFIRA : Află că-i dau.

MARIA : Al dracului ajutor, măi Zamfiră ! Te pomenești că de-acu-ncolo astfel de ajutoare o să se dea chiar prin hotărîre de deputați ! Noroc că nu mai sînt tînără ; m-aș lipsi bucurioasă...

ZAMFIRA : Dar înțelege femeia lui dumnezeu că n-am venit aici de florile mărului, ci în misiune. Nene Grigore, explică-i dumneata.

DUDĂU (nepuțincios) : Așa-mi spusese și mie ; cică are sarcină...

MARIA (pe unde-a convinsă) : Presimțeam eu că se petrec niște lucruri întoarse pe dos. Prea mi-era inima grea, prea nu se lîpea somn de mine neam și neam. Or, eu dacă n-adorm cum pui capu' pe căpătii e semn că ceva se petrece. De-ai mă dădui jos din așternut și venii încoace să mă spovedesc Oarei. DUDĂU : Alesesi o oră foarte potrivită.

MARIA : Cînd simt eu că fierbe ceva nu mai stau s-aleg orele. Și-apoi nu te sculai din somn ; că dacă vedeam întuneric nu-ți băteam în ușă. Dealfel eu nu știu că la Oara găsești lumina aprinsă și după miezu-noptii ?

DUȚA (intră ca o vijelie fără să mai bată) : Unde e tovarășa primar ?

DUDAU : E aici sub pat ; își face planul de muncă pentru mine.

DUȚA : Lasă gluma că nu-i vreme de glumit. Unde e ?

MARIA : Aș vrea și eu să aflu.

DUȚA (pe gânduri) : Să nu fi plecat de la !... Mă duc să văd (Vrea să iasă în fugă)

MARIA (se repede, o trage îndărăt) : Duță, nu te miști din loc pină nu spu'i ce se întâmplă.

DUȚA : Mărie, pică-mă cu ceară și nu pot.

MARIA : Cum vine aia, nu pot ? !

DUȚA : Fiindcă nu ești de-a noastră, așa vine...

MARIA (brațele spre cer, tragedie) : Eu nu sint de-a voastră ? eu care din patrușcinci mi-am sacrificat anii cei mai frumoși pe altaru' intereselor obștești ! Bine. Mă duc la Chiva și-i aduc la cunoștință, că din clipa asta să nu mai conteze pe mine ca președintă la comisia de femei pe ceapeu.

DUȚA : Pe Chiva n-ai s-o găsești. E cu Oara...

ZAMFIRA : Și tovarășa Chiva ? Bravo ! Armatele nu cresc iar bătălia noastră e ca și câștigată.

MARIA : Chiva s-o cirmescă pe ascuns de mine ! ? Și să nu crezi în semne ; inima cum e catramă, somnu' parcă zburătăcit cu pietre... (la fereastra deschisă apare Bucă. Stă citeva clipe rezemat de pervaz, la început neobservat ! Din întâmplare teava puștii este îndreptată spre cei dinăuntru.) Păi ce, de proastă veni eu încoa' să mă spovedesc ?...

ZAMFIRA (văzînd arma lui Bucă. Țipă) : Aoleu, ne-mpușcă !

MARIA : Cin'te-mpușcă fa, cin' te-mpușcă !

DUȚA (dînd cu ochii de Bucă) : Bucă leagă-ți cîinele să nu se dea la oameni.

BUCĂ : N-am ciine, o am p-asta (Arată pușca)

DUȚA : P-aiă, p-aiă ; ține-o cu gura-n jos să nu ne scuipe niscăi plumbi așa, din distracție...

BUCĂ : Cu ai cumsecade n-are de-a face. Domn' Grigore cum să procedez domne ? M-apuc să dorm de-adevăratelea or numa mă prefac că dorm ? Mai e nițel și se crapă de ziuă ; pierd vremea de pomană.

DUDAU : Mă mir cum de nu ți se crapă dumitale capul de-atita deșteptăciune ! Cum de-mi pui mie o asemenea întrebare ?

BUCĂ : Da' nu ești bărbatu' lu' tovarășa primar ? Nu ți-a lăsat indicație cum să ne ndrumezi ? Or nu ești în corent cu ce-o să fie în noaptea asta și mine ? (Dinspre uliță se apropie Oara)

MARIA : Ce-o să fie mă, ce-o să fie ?

ZAMFIRA : O dimineață de pomină o să fie...

GLASUL OAREI : Bine, nene Bucă, unde ți s-a spus să-ți joci rolul ?

BUCĂ : Știu eu unde, da' nu știu cînd să intru. De-aiă venisem să primesc dispoziții precise.

OARA (la geam lingă Bucă) : E momentul să intri. Bagă de seamă, să ți se audă sforăitul mai ceva ca o locomotivă de marfar.

BUCĂ : Nici o frică ; la sforăit chiar că nu mă-ntrece nimeni. (Îndepărtîndu-se) Da' dacă nu se lasă c-o primă pe chestia asta, mamă ce gălăgie-o să fac !...

OARA (intră în casă. Se observă că este pradă unei tensiuni nervoase ; priviri înfrigorate, glasul cu accente de duritate rar înțilnite la ea pină aci. Către Duța) : Sosi architecta Paraschiv ?

DUȚA : De-aproape un ceas. Și nu cu miinile goale. Venii să te-anunț.

OARA : Du-te și spune-i că mă înființez și eu îndată. Stai pe lingă dumneai. De orice-ar avea nevoie...

DUȚA : Și luna de mi-o cere i-o dau (Iese)

OARA (strigă) : Dodă Duță ! (Duța se-ntoarce) Așteaptă o clipă. (Se duce în camera alăturată și revine după o vreme cu un pachet) Du-i ceva să-mbuce ; a plecat într-o asemenea viteză de la județ încit nu i-a mai rămas timp de nimic ; o fi leșinată de foame.

DUȚA : Mare mirare de-o găsi, pină dimineață un strop de tihnă pentru mîncare. M-am dus. (Iese. Maria și Grigore o privesc pe Oara din ce în ce mai uimiți.)

OARA (se face a nu-i lua în seamă. Zamfiringi) : Zamfiră...

MARIA (ușor înțepată) : Mai întii am eu o vorbă...

DUDAU (sare fript) : Oară, scumpa mea, comoara mea neprețuită, n-o asculta, să nu-i iei seama la aiureli care...

MARIA : Nici nu-mi trecea prin minte să pomenesc de aiureli da', fiindcă tu mă-nдемni, mă-ntréb și eu ca proasta : de cînd se cheamă aiureală descheiatul pantalonilor ? DUDAU (cu înverșunare) : Nu mi-i descheia..., adică vreau să zic că mi-i încheia... am...

MARIA : Ce mi-e Rada Gulă ; ce mi-e Gulă Rada...

OARA (aspru) : Tăcere !

ZAMFIRA (Mariei) : Sic !

OARA : Zamfiră, repede-te-ntr-un suflet, fată frumoasă, la Trăilă și spune-i că-l rog eu să ducă patru tractoare, știi tu unde ; să facă lumină cu farurile să se poată lucra...

ZAMFIRA : N-o să stîrnească tot satul, n-o să afle și cei care nu trebuie ?

OARA : S-o ia și ei mai pe ocolite ; se descurcă el Trăilă.

ZAMFIRA : Am fugit. (Se îndreaptă spre ușă, se întoarce) Dumneata mai vii ?

OARA : Doar n-o să mă hag sub cergă după ce i-am mobilizat pe ceilalți la muncă. Ai ajuns ?

ZAMFIRA : Ca gîndul ! (Iese în fugă)

MARIA (oșărită) : Ce-am devenit eu în ochii tăi, Oară, gunoi că nici nu te uiti la mine măcar ?

OARA (parcă acum o vede) : Iartă-mă dodă Mărie ; mă lăsați prinsă de altele... Cînd o să fim mai înlesniți, o să organizăm o clacă și-o să pălăvrăgim de-o să ne doară falcile...

DUDAU : Vă pun scena căminului la dispoziție, vă aduc și taraful de lăutari...

MARIA : Nu e nevoie să fiu luată peste picior.

OARA : Încă n-am ajuns un primar atît de bun să-mi permit să iau lumea peste picior (se aşează obosită pe marginea patului.)

MARIA : Pornirăţi lucrarea ? Parcă așa-nțelesăi...

OARA : O pornirăm.

MARIA : Ce atîta zor ? Nici n-au intrat zilele-n sac, nici nu se poate zice că nu s-a făcut nimic pînă acum în comună, c-am fi stat cu minile-n sin !... Imi plăcea să cred că am o minte isteată da' uite că nu izbutesc să mai pricep ce v-a apucat... V-ați trezit peste noapte că nu-i chip să se mai trăiască fără complex modern de creșterea copiilor...

DUDĂU : Altora le ciută după baruri...

MARIA : Știindu-ți năravu' mă și mir că nu te-ai dat cu ei.

DUDĂU : Sint un individualist ; prefer să mă îmbăt de unul singur la mine acasă.

MARIA (Oarei) : Îi spuneam lui Grigore, cînd picai aci, (Aluziv) e drept, cam pe nepusă masă, că-mi simțeam inima ca pietroui' de grea și catran de neagră...

DUDĂU (Oarei) : Te-o fi confundind cu Christian Barnard și-o fi venit să i-o înlocuiești...

MARIA (pe gînduri) : Mă simt tare vinovată față de tine Oară (Aceasta o privește lung)

OARA : Mi-ai făcut vreun rău fără să știi ?

MARIA : Rău poți să-i faci omului și sub formă de bine... Te-am mințit...

OARA : Cum și cînd ?

MARIA : Atunci cînd am propus și m-am dat de ceasu' morții să fii aleasă primar...

OARA : M-ai mințit ?

MARIA : Intr-un fel, da. Vezi tu, la anii mei am apucat să votez pentru tot soiul de oameni. Mi se spunea de cutare că e bun, ridicam mîna. Mi se spunea după aceea că nu mai e bun, iar ridicam mîna. De data asta am vrut să-mi arăt mie că sint în stare să pun primar pe cine doresc eu să fie primar. Și cînd te-am văzut aleasă, momentu' ăla mi s-a părut mai grozav decît dacă m-ar fi pus pe mine primar peste județ (Cu privirile pierdute) Pentru prima dată cînd mi-am simțit cu adevărat puterea... (Pentru sine) A fost mai ceva ca atunci cînd mori...

DUDĂU (după cîteva clipe de tăcere) : Îmi pun mîna-n foc că dodă Măria nu l-a citit pe Shakespeare și nici n-a auzit de el...

MARIA : De ce nu l-ai aduci p-aci pe la noi să ne tîină o conferință ? L-aș cunoaște...

DUDĂU (continuîndu-și ideea) : ...Și iată că e la fel de complexă ca și personajele lui... Se-nmulțesc minunile...

OARA (se ridică) : Interesantă discuție, foarte interesantă. Dar trebuie să mă duc ; mă așteaptă atîtea...

MARIA (ton de rugă) : Mai zăbovește nițel, numa' nițel. Ș-așa, dacă i-ai pornit să vrei tu să-i oprești și n-ai putea...

DUDĂU : Zi-i odată spovedania aceea nu vezi că se grăbește ?

MARIA (subțire) : Ce Grigore, mori s-o vezi dusă ? Adică, să rămii singur și să le pri-

mești pe tovărășicile cu sarcini și misiuni speciale, ai ?

OARA : Mi ți l-am judecat eu și încă n-a scăpat definitiv.

DUDĂU : De n-o să umplu Gușocștii cu urmașii direcți ai lui Grigore Dudău să nu mai îmi spuneti mie pe nume. Măcar să știu pentru ce-o-ncasez.

MARIA : Păi de ce se luptă nevastă-ta ? Să crezee condiții unde să ți se crească plozii — producție peste plan... (Oarei) Ți-e greu ?

OARA (simplu) : Mi-e greu...

MARIA (victorioasă) : Nu mă-nșală pe mine inima ! Degeaba, în loc s-adorm, îmi tot venea să mă scuip singură-ntr-o ochi ? Degeaba îți călcai pragu' la miezu' nopții ?

DUDĂU : Care-o fi folosul ?

MARIA : O să-l vadă Oara. N-o lasă ea, Maria Tereacă, singură la greu. Facă-se voia ta ; intii copiii și dup-ai-a apa pe șurub. Și ți-e tare greu, ai ?

OARA : Mi-e greu, mai ales fiindcă mi-e frică...

MARIA : Frică ?

DUDĂU : Frică ?

OARA : Am comis o ilegalitate...

DUDĂU : Ce naiba, Oară, ai început-o de-a-ndoaselea ? De obicei ilegalitățile se comit la urmă, încununează o activitate bogată și rodnică în slujba celor mulți...

OARA : Cînd o să-mi aduci pachete la vorbitor o să-ți mai treacă chefel de glumit.

MARIA : Măi fată, ești tra-la-la ori intrăși în vreo incurcătură ?

OARA : În seara asta au venit aproape două vagoane cu materiale pentru construcția restaurantului.

MARIA : Ei și ?

OARA : Le-am preluat noi. Nineta Paraschiv, arhitecta, mi-a zis să le preluăm. Le-am transportat bucată cu bucată. Ba mai mult, am și pornit clădirea complexului cu materiale-alea.

DUDĂU : Mustețea și Panait au habar ?

OARA : Cum să aibe ! Dorm și visează muzici ca șoapta de păsărele. Pînă și pe Bucă l-am pus să se prefacă adormit.

MARIA : O, ăla se prelancează de bine că poți tăia lemne pe el... Deci presimțirea mea că fierbe ceva se adevărește.

DUDĂU : Mda, a fiert o deturnare de materiale. Simt o răcoare de ciment cum mă cuprinde...

OARA : Dacă o simți pentru mine înseamnă că mă mai iubești.

DUDĂU : Crezi că asta o să-ți scadă cu ceva din pedeapsă ?

MARIA (lui Grigore) : Scuipă-ți în sin. (Oarei) Că și-n tine parc-a intrat ucigă-l toaca ; ți-a căsunat să răstorni munții dintr-odată. Copii, Oară, muică, se nasc de cînd e lumea-lume și s-or naște cit o rămîne strop de sămînță omenească pe pămînt. Tu nu și nu că să rezolvi acum, pe loc, problema' copiilor...

OARA : Și în dumneata parcă intrase ucigă-l toaca atunci cînd te-ai pus la ambiție să mă vezi primar...

MARIA : Să-mi arăt ce pot.
OARA : Acum dă-mi voie să-mi arăt și eu ce pot. Și nu numai mic, ci tuturor (Indirjita) Ce s-ar fi făcut în urmă de doi-trei ani fac eu acum, fiindcă-asa vreau...
DUDAU : Încălcind legea...
OARA : Ca să fac să trăiască altă lege — legea grijii față de copii. Am eu o teorie în capul meu de muieră : copilăria este cea mai scurtă perioadă din viața omului. Și trebuie să fie cea mai frumoasă. Să păstrăm doar pentru noi necazurile și greutățile... Și femeile m-au înțeles. E drept, nu-mi mai simt tălpile picioarelor. De-o săptămână, zi și noapte, tot colind și lămuresc.
MARIA : Și de chestia cu materialele le-ai spus ?
OARA : Ba bine că nu ! Au ris, așa pe-nfundate, de s-au prăpădit la gândul că ce ochi

au să facă Mustețea și Panait când or vedea că barul lor restaurant s-a topit.
DUDAU : Să nu te văd eu cu cătușe la mâini...
OARA : La urma urmelor merită. Să te uiți la ele. (Visînd) Parcă sînt zine. Ziua femei obișnuite, necăjite, muncite, iar noaptea zine. Și din mîinile lor răsar palate ca-n povești.
MARIA : Să mergem. Acum căzuși tu în patima pâlăvrăgelii !
OARA (trezită) : Ai dreptate, să mergem.
DUDAU : Stați nițel, pînă mă îmbrac și eu...
OARA : Vrei să dormi îmbrăcat ? !
DUDAU : Vreau să te însoțesc. Ce te-ai face la pușcărie fără mine ?
MARIA : Aș dărîma, cu mîinile mele, pușcăria aia...

CORTINA

TABLOUL VII

Decorul simplificat la maximum reprezintă curtea primăriei. Dimineata. În scenă se află Mustețea, Panait, Buligă și Beșleagă. Toți au cite un hîrleț în afară de Panait care ține în fiecare mînă cite unul. Atmosferă de tensiune și nervozitate.

MUSTEȚEA : Steagul 'loarăți, mă ?
PANAIT : Ce steag ?
MUSTEȚEA : Al Republicii.
PANAIT : Era nevoie ?
MUSTEȚEA (il îngînă) : Era nevoie... Păi cum să nu fie nevoie ! N-a rămas vorba că ne adunăm, cu mic cu mare, și pornim încononați cu steagu-n frunte ?
PANAIT : Și dac-a fost ? Ce mă tragi pe mine la răspundere ? Eu sînt vinovat că nu s-a răspuns la apel ? Eu sînt vinovat că nu e steag ?
BULIGĂ (sătul pînă-n gît) : Of, tovarăși ce de-a mai discuții de pomana dracului ! Aflați că steagu-l luă tovarășa primar încă d-aseară.
PANAIT : Și unde-l duse ?
BULIGĂ : Nu știu ; îl făcu sul și plecă cu el la subțioară.
PANAIT : Ieri nu s-a hotărît că totuși ne-apucăm de restaurant ? Și primăreasa și Chiva, cu toată mia lor de femei, n-au zis : „Bine, vă facem hatîru' și ne-apucăm de restaurant“ ?
BULIGĂ (sceptic) : Dea ăl de sus să fie-asa ; să nu se joace cu noi.
MUSTEȚEA : Cum adică ?
BULIGĂ : Cum auziți.
PANAIT : Ai mirosit ceva cum că vor să ne tragă pe sfoară ?

BESLEAGĂ (Casandră) : S-arată semne Panait, s-arată semne. Dacă n-o să fie azi o dimineată de pomină mie să nu-mi mai zici Ilie Beșleagă, să-mi zici Ilie Blegu'. Așa că bine făcuși că luăși doi hîrleți ; o să nădușești și pentru ăi care n-o să vină.
PANAIT : Un hîrleț îl adusei pentru tovarășul Sfirtocea de la județ ; dumnealui îi lăsăm cîntea să dea prima lovitură la temelie.
BESLEAGĂ : S-o dea sănătos, numa' că (Privește în jur) nu prea văd față de cine-o s-o dea. Era vorba că de-aici va porni o coloană lungă de-o juma' de uliță, cu primaru-n frunte, spre locul cu pricina ; nu așa era vorba ?
MUSTEȚEA : Ba așa.
BESLEAGĂ : Ia coloana de unde nu-i, ia-o pe Oara de unde nu-i...
BULIGĂ : S-or fi dus direct acolo.
MUSTEȚEA (răstit) : Și cine-ar trebui s-o știe mai cu precizie dacă nu tu, secretarul consiliului popular ?
BULIGĂ : Numai subalternii au de dat socoteală încotro se duc. Nea Ilie, dă te rog o fugă și vezi poate s-au adunat la restaurant.
BESLEAGĂ : Care restaurant ? !
PANAIT : Care-o să-l facem, ce naiba !
BESLEAGĂ : Aa ! Bine, dau ; și-n caz că sînt ?

MUSTEȚEA : Te-ntorci într-un sufllet și raportezi. Da' repede că acu' pică tovarășu' Sfirtocea. (Beșleagă iese) Toată afacerea mi se pare nițel suspectă, fraților...

BULIGĂ : De unde pină unde !

MUSTEȚEA : Pe voi nu vă izbi faptul că nu e nici țipenie în timp ce altă dată, duminicile, e o forțotă nemaipomenită ? Mai ales unde sint femeile ? Parcă le-nghiți pămîntu'.

PANAIT : E într-adevăr cam suspectă toată afacerea.

MUSTEȚEA : Și pe mine mă paște gindu' -ăsta... (Lui Buligă) Oara ți-a zis ceva, cumva, de restaurant ?

BULIGĂ : Absolut nimic ; adică m-a întrebat atunci cînd mă păștea gindu' să mă leapăd de voi dacă n-aș vrea să preiau conducerea complexului puericol...

PANAIT : Puiericol ? !

MUSTEȚEA : Ce complex ? (lui Panait) Panait, în proiectul de deviz ai prevăzut așa ceva fără să ne fi spus și nouă ?

PANAIT : Nu ți-e bine ? Adică să-mi transform barmanu' și chelnerii în dădace pentru copii ?

MUSTEȚEA : Credeam că ai descoperit, tu, o metodă nouă de educație.

BULIGĂ : Zicea c-o să am și leafa mărită cu vreo două sutare.

MUSTEȚEA (ironic) : Poate e-ai face mai multă treabă ștergînd copiii la nas.

BULIGĂ (sincer) : Și eu cred că da. La casierie cînd pun mina pe bani parc-apuc un fier încins (Intră Beșleagă în fugă).

MUSTEȚEA (cum îl vede) : E, le-ai dat de urmă ?

BEȘLEAGĂ : Lu' dracu' poate.

PANAIT : Cum așa ?

BEȘLEAGĂ : Unde este materialu' ?

MUSTEȚEA : Ce material ?

BEȘLEAGĂ : Cu care să pornim construcția...

PANAIT : Pui' și dumneata întrebări prosteste ; la locu' amplasamentului, unde' să fie !

BEȘLEAGĂ : O fi fost, da' eu nu văzui nimic, nici o cărămidă, nici un lemn, nici o surcea barim...

PANAIT (fioros) : În viața mea n-am tăiat un pui de găină, da' pe domnu' paznie Bucă am să-l jupoi de viu cu mîinile mele, și-abia după-ăia, am să-l dau pe mina autorităților să-l mai jupoaie odată. Să mergem în cercetare.

MUSTEȚEA : Și dacă pică tovarășu' Sfirtocea ?

PANAIT : Așa e, momentu' festiv. Mai bucuros mi-aș organiza moment festiv la propriu' meu mormînt. Nea Ilie, rămii dumneata aici cît lipsim noi : la nevoie să-l întîmpini pe tovarășu' Sfirtocea, și vezi ce-ți iese pe gură...

BEȘLEAGĂ : Rămîn, ș-o să-mi iasă numa' ce e frumos.

MUSTEȚEA : Să-i spui că mai avem clițiva oameni de mobilizat și că venim îndată.

BEȘLEAGĂ : Îi spun.

PANAIT : Să mergem fine-ar norocu' de ris să ne fie (Ies, apare Bucă. Se întinde, cască. Se vede că abia s-a trezit din somn).

BEȘLEAGĂ : Bucă, dispari eă de te prinde Panait te jupoaie și te dă și pe mina altora să-ți mai ia un rînd de piele...

BUCĂ : Pentru ?

BEȘLEAGĂ : A dispărut materialu'.

BUCĂ : Că nu l-oi fi luat eu ! Erau două vagoane. Pot dovedi oricînd că nu m-am clintit de pe stiva de lăzi din spatele bufetului ; dormii pîn-acu'...

BEȘLEAGĂ : Ce-o să-ți mai țîșnească ție, pe nas, aghioasele din timpu' serviciului !...

BUCĂ : Dacă nu capăt o primă trintesc un scandal ce nu s-a pomenit !

BEȘLEAGĂ : Bucă, tu ai căpiat !

BUCĂ : Mi s-a trasat sarcină să dorm, să nu văd și să n-aud nimic. Am îndeplinit-o în cele mai bune condiții ; că rar găsești oameni așa de conștiincioși ca mine...

BEȘLEAGĂ : Cînd e vorba de somn, te cred Bucă, te cred...

BUCĂ : Mai îmi rămase o sarcină. Da' asta e grea de tot.

BEȘLEAGĂ : Ce sarcină mă, Bucă ?

BUCĂ : Să joc teatru și să induc în iroare. Mă duc la căminul cultural. Le văzuși acolo, păzînd intrarea pe Rada și pe Floarea ?

BEȘLEAGĂ : Le văzui. Stau înfipte ca două monamente. Parcă ți-e și frică să te uiți la ele, că te ia cu groază...

BUCĂ : Înseamnă că totu' se desfășoară conform programului stabilit dinainte.

BEȘLEAGĂ (intrigat) : Bucă, tu-mi ascunzi ceva ! Nu s-ar cuveni să-mi spui și mie ?

BUCĂ (sentențios) : Într-o bătălie, Beșleagă, fiecare își are porția lui de secret. Nu știe dreapta ce face stînga și invers. (Iese.)

BEȘLEAGĂ (de unul singur) : Al dracu' Bucă ! Prost, prost, da' le brodește... (Apar Oara și Nineta Paraschiv. Beșleagă se dă pe după un colț și, neobservat, trage cu urechea)

OARA (îngrijorată) : Ești convinsă că n-are să iasă scandal ?

NINETA : Pentru ce să iasă scandal !

OARA : Oricum, să schimbi, așa peste noapte, destinația a două vagoane de materiale...

NINETA : Ți repet : avem aprobarea tovarășului Sfirtocea ; i-a suris ideea și s-a lăsat convins...

OARA : Mai mult ca să-ți faciă dunitale plăcere, cred...

NINETA : N-aș jura că nu este așa. Dar asta nu are importanță ; important e că am pornit-o repede și bine. Și cînd rezultatul e bun nu mai stă nimeni să te judece. În orice caz, de cînd lucrez ca arhitectă la județ nu am trecut printr-o astfel de ~~impuritate~~ !

OARA : Te pomenești că te și amuză !

NINETA : Da, pe undeva mă și amuză. (Mică pauză) Oară : aș avea și o rugă-minte...

OARA : Oricînd și orice, Nineta.

NINETA : Lasă-mă pe mine să execut picturile.

OARA : Picturile ! Ce fel de picturi !

NINETA : Mă gîndesc să împodobim toți pereții de la cămin, creșă, dispensar cu basme, cu povești... Copilul să pășească într-o lume fermecată...

OARA : Mi-e frică să nu ne coste și cămașa de pe noi „lumea” asta.

NINETA : Nu vă costă nici un ban, nici măcar culorile.

OARA : Și te pricepi ? Dacă o să iasă cine știe ce nîzgăleală ?

NINETA (ride) : Cred că mă mai pricep : primul an de învățămînt superior l-am urmat la Institutul de Arte Plastice.

OARA : De ce nu și ultimul ?

NINETA : M-am exmatriculat. Pentru atitudine ireverențioasă la adresa unui distins cadru didactic și pictor de talie cel puțin europeană.

OARA : I-ai zis-o de la obraz ?

NINETA : L-am și plesnit peste obraz.

OARA : Maică Precistă !

NINETA : Își deschise o expoziție. La vernisaj critici peste critici, lume subțire, ah-uri, oh-uri — mă rog, așa cum se întîmplă la astfel de evenimente. Nu știu, fie s-o facă pe popularul, fie să mă determine să-i vizitez, înfirșit, atelierul, mă întreabă eu glas tare : „Ei, Nineta Paraschiv, ce părere ai ?” „Maestre, zic, arta dumneavoastră de a vă bate joc de oameni este pur și simplu genială”.

OARA : În gura mare ?

NINETA : Cred că am fost auzită și din stradă.

OARA (rîzînd) : Și el ? Ce ți-a răspuns ?

NINETA : Mi-a ars o palmă de mi-a întunecat vederea. Firește, i-am întors-o pe loc. Și cu asta cariera mea de pictor, abia începută, a luat sfîrșit, m-au dat afară.

OARA : Nu-ți pare rău ?

NINETA : Nu-mi pare. O Românie cu comunele sistematizate va fi cea mai formidabilă și frumoasă pictură de pe pămînt. Iar sistematizare fără arhitecți se concepe ? Nu se poate concepe, tovarășă primar ! Așa că poartă-te cu binîșorul.

OARA : Mă port, sigur că mă port. Ba mai mult, accept să-mi pietezi și pereții. Da' să rămînem înțelese : pe gratis.

NINETA : Nici un cinci bani... Hm, proiect pe gratis, pictură pe gratis, materiale luate cu hăpca : umblați după chilipiruri...

OARA : Ce să-i faci, ne-au învățat și pe noi alții cu sistemul ăsta...

BEȘLEAGĂ (se apropie) : Bună dimineața ! De oameni mai aveți nevoie ?

OARA : Oricînd e nevoie. De ce-ntrahi ?

BEȘLEAGĂ : O cîrmese spre voi. Nu-mi vine să stau așa, popîndău și fără orientare...

OARA : Știi unde să te duci sau te orientez eu ?

BEȘLEAGĂ : Prinsei mișcarea. Da' lui Mustețea și Panait nu le spusei nimic. (Iese)

NINETA : Cam indiferentă față de noul partizan !

OARA : Nu-mi face mie personal nici o favoare (Apare Duța)

DUȚA : Vin Mustețea și Panait. Vă caută. Turbară de tot.

NINETA : Au aflat ceva ?

DUȚA : N-am vorbit cu ei, așa că nu știu, da' nu cred. Bat pe la porți și-i iscodesc pe copii cum că unde le sînt mămicile. Să-i vezi ce mutre fac cînd li se răspunde : „La cămin, nene, la ședință”.

OARA : Mergem pe șantier, să nu dea de noi.

NINETA : Aș propune să ne incuiem la tine în birou și să stabilim inventarul necesar. Gîndește-te că au să ne trebuiască sute de lucruri.

OARA : M-am gîndit. Dealtfel timpării mi-au promis că în două-trei săptămîni vor fi gata cu pătuțurile. Crătiți și oale pentru bucătărie, așternuturi și ce-o mai fi de adus mai aducem și de pe-acasă ; Chiva și Maria Tereacă răspund de treaba asta. Cu instrumentarul medical pentru dispensar va fi cel mai greu de rezolvat.

NINETA : Peste cităva vreme se va da în folosință noul spital : proiectant Nineta Paraschiv !...

OARA : Și cu ce ne încălzește pe noi ?

NINETA : Cu o parte din aparatura vechiului spital care se va desființa : aranjăm cu șefii de la județ să v-o transfere vouă.

OARA : Sînt eu chilipirgioaică însă chiar atita succes, categorie n-o să am.

NINETA : Ne ducem pe capul lor și... mai cu muncă de lămurire, mai cu niște ochiade, că de oameni sîntem, o să-i convingem.

OARA : Eu, primar, și să uez de mijloace atît de ieftine ? Nici nu mă gîndesc. Și-apoi nici n-aș ști cum s-o fac ; așa ?... (Cîipește din ambii ochi. Rîsete)

NINETA : Încă n-ai aflat că istorie fără ochiade nu există ?

OARA : Precum știi diplome superioare nu am ; e normal să fi rămas în urmă cu învățătura...

DUȚA (care privește undeva cu atenție) : Maică, măiculiță, fugiți că vin, val-virtej, Mustețea și Panait. Îi văd cum s-apropie.

OARA : Repede că dacă ne dibuie nu mai scăpăm de ei. (Către Duța) Nici un cuvînt...

DUȚA : Cînd e vorba de minciuni și lui dracu' îi iau mințile.

OARA (Ninetei care se îndreaptă spre ieșire) : Nu pe-aeolo că dăm nas în nas cu ei ; pe aici. (Ies)

DUȚA (cu mîinile în șolduri) : Și-acum să poftescă zmeii !... (Intră Mustețea și Panait) MUSTEȚEA (ștergîndu-și transpirația) : E, unde sînt mă, unde sînt ? Dacă-ți spun că ai vedenii și tu nu mă crezi !...

PANAIT (căutînd cu privirile) : N-ar fi de mirare. Se potrec atîtea lucruri misterioase de parcă chestia aia cu invadatorii ar fi adevăru-adevărat. (Ton de copil neputincios) Imi vijiiie capu' și gata. Pe mine să nu mai contezi. Preia steagu' și ține-o tot înainte... MUSTEȚEA (văzînd-o pe Duța) : Unde sînt Duță, unde sînt, că aci fură precis.

DUȚA : Da pe cine căutați, oameni buni ?
MUSTEȚEA (rugător) : Fii cinstită și sinceră Duță, nu mai face și tu pe nebuna. (Izbucnește) Că-n comuna asta toată lumea face pe nebuna...

DUȚA (microasă) : Oameni buni, da pe cine căutați ?

PANAIT (cu un soi de rătăcire) : Pe primă-reasă, pe arhitecturesă, pe profesoresă... (Scuipă) Doamne, nu-mi lua mințile doamne, că mai am nevoie de ele ; barim să treacă inventarul...

DUȚA : Sărăcuții de voi, mi-e așa de milă ! Duceți-vă la cămin : acolo sint precis. Da' mai repede că dacă vă mai văd mult mă pui pă plins și nu mă mai opresc pină la miezu' nopții (Își șterge ochii.)

MUSTEȚEA (deconcertat) : Ce-i facem Panaite, ne ducem și la cămin ?

PANAIT (tonul de mai sus) : Eu aș minca o rață pe varză sau aș striga o lozincă : Nu vă jucați cu oltencele ! sau, mai bine, mi-aș căra cițiva pumni după ceafă...

MUSTEȚEA (îl ia de braț) : E o ncercare mare, da' o să ieșim căliți. (Îl îndreaptă spre ieșire) Hai cu tata...

DUȚA : Du-l ușurel să nu i se zdruncino creierii-n cap...

MUSTEȚEA (încet) : Ușurel, ușurel. Nu te lăsa așa greu. Panaite, că și puterile mele sint pe sfârșite. (Răstit) Mă, n-auzi ? Trezește-te ! (Îl împinge cu putere spre ieșire în timp ce Duța ride)

DUȚA : Incăpurăți pe mina noastră ; vai de sufletețul vostru, zmei ce-mi sinteți !...

CORTINA

TABLOUL VIII

Decorul prezintă intrarea în căminul cultural. Treptele — cît mai numeroase — ce duc la intrare, să sugereze somptuozitatea clădirii. La ridicarea cortinei, în vârful treptelor, de o parte și de alta a intrării, se află Rada Gulă și Floarea Pacoste. Amîndouă au cite un ciomag mai înalt de două ori cît ele pe care-l țin în chip de halebardă. În atîtudinea lor au ceva din încremenirea unor statui. Bucă apare căscînd și întinzîndu-și oasele. Se oprește la piciorul scării și, citeva clipe le privește, ca fermecat, pe cele două femei care rîmin tot cu privirile fixe fără a-i da nici o atenție.

BUCĂ (cu capul dat pe spate le admiră) : Așa tablou n-am văzut de cînd mama m-a făcut. Bă, parc-ați fi turnate din ciment. Păi la o nevoie ați fi bune și de linia intîia ! (De sus, absolut nici o mișcare. Bucă urcă încet treptele și dă să intre. Cele două ciomege i se încrușează, lent, sub nas, solemn.) Lăsați-mă să intru.

BADA (fără să se uite la el) : Un' să intri, Bucă ?

BUCĂ : În cămin.

FLOAREA (de asemenea fără să privească) : Pentru ce ?

BUCĂ (se gîndește) : Ca să mă culturalizez, de-o pildă. Azi e duminică și toate duminicile, cînd nu e campanie agricolă sint închinată culturalizării maselor de țărani cooperatori.

RADA : Nu e voie.

BUCĂ : Cum vine aia „nu e voie !“

FLOAREA : Așa, fiindcă nu e voie.

BUCĂ : E secret ?

RADA : Foarte secret.

BUCĂ : Voi știți că am dreptul să port și pistol ? (Se face că-l caută deși, evident, nu are.)

FLOAREA : Da' targă luași cu tine ?

BUCĂ : La ce mi-ar trebui targă !

RADA : Păi cînd te-or lua astea în fabrică (Ciomegele aproape că-i gidilă vârful nasului) mai poți ajunge pe picioarele tele la dispensar ?

FLOAREA : Nu, săracu', n-o să mai poată.

BUCĂ : Și dacă v-aș spune că am sarcină să joc teatru ?

RADA : O fi, da' noi n-avem sarcină să te lăsăm...

FLOAREA : ...Înăuntru. Poți juca aci, afară, pin' te-o apuca amețea ; ai loc destul și-apoi ne-am mai distra și noi că-nțepenirăm șezînd ca niște momii.

RADA : Hai, joacă măcar sirba popilor din căruță.

BUCĂ : Habar n-aveți ce teatru am eu sarcină să joc.

RADA : Te privește ; noi avem sarcina noastră de care nici tu n-ai habar. Mai bine

USEALA de drum, de-aşa simţim o nevoie să facem niţică mişcare. (Ciomegele iar se apropie de nasul lui Bucă) să ne mai desmormim... (Bucă, prudent, coboară treptele de-a-nădăratelea).

BUCA (priveşte spre culise apoi către Rada şi Floarea): Acu' o să-nceapă şi reprezentanţia; s-apropie păcăliţii.

FLOAREA: Tu pe noi să nu ne păcăleşti, că le vezi cit sint de mari (se agită ciomegele).

RADA: Să te ferească sfinţii de bătaia muierescă. Bucă... (Apar Musteţea şi Panait. Figurile răvăşite, transpiraţi, trişti. Văzindu-l pe Bucă, mutrele lor devin fioroase. Amindoi se apropie ameninţători de el).

BUCA (sperţat dar neuitându-şi... sarcina): Bine că v-am găsit. Şi cit vă căutaţi, doamne, cit vă căutaţi! Aici, la cămin, se întâmplă ceva foarte putred şi foarte suspect. Auzi, să n-aibe omu' voie să intre şi să s-adape la cultura dacă-şi simte gitu' fript de sete! (Văzindu-i că-l privesc în tăcere parcă se simte şi mai pierdut) Ei, ce ziceţi de treaba asta, stimaţi tovarăşi, nu-i aşa că şi dumneavoastră vi se pare suspectă?

PANAIT (glas stins şi milos): Bucă, dacă mai eşti mistic rosteste-ţi rugăciunea cea din urmă.

BUCA (se închină): Asta mi-e crucea că nu sint mistic, şi n-am de ce să mi-o rostesc. **PANAIT** (ca mai sus): Ba ai Bucă, ba ai. Că mi-am luat angajamentu' să te jupei de şapte piei şi să te dau pe mina autorităţilor să-ţi mai ia ş-alea un rind.

BUCA: Pot să aflu şi eu ce legătură are angajamentu' dumitale cu pieile mele?

MUSTEŢEA: Unde sint materialele pentru restaurant şi pentru bar, Bucă?

PANAIT: Unde ne sint femeile, Bucă?

BUCA: Materialele? Zău dacă ştiu! Cit despre femei nu mă ţin băierile s-o păzesc p-a mea dar p-ale altora.

MUSTEŢEA: Atunci ce mi-ai păzit, Bucă? Porcii, giştele?

BUCA (trecind la ofensivă): Uite că n-am păzit, uite c-am dormit.

PANAIT (şi Musteţea într-un glas): Ai dormit?

MUSTEŢEA: O mai şi recunoşti cu glas tare, nenorocinle?

BUCA: Daa, o recunosc, fiindcă pe frontu' construcţiei socialiste eu sint un soldat disciplinat; sarcina mai întii de toate... Mă-n-trebaţi de femei? Cu nasu' meu de copoi le-am dibuit; acolo sint. (Arată spre intrarea căminului) Asta vrusei să vă raporteze da' fu chip să scot o vorbă? (Musteţea şi Panait parcă abia acum realizează prezenţa celor două femei. Urcă spre ele cam cu aceeaşi mutră pe care o făcuse şi Bucă. Se opresc în faţa lor şi, citeva clipe, se înfruntă cu privirile.)

MUSTEŢEA (rostind rar, cu solemnitate): La o parte din drumul nostru. (Ciomegele se încrucişează.)

RADA: Drumu' vostru pin'aici. Fu...

FLOAREA (idem): Şi se termină. (momente de tăcere.)

MUSTEŢEA (lui Panait): Panaite, zii şi tu ceva.

PANAIT: Bucă, dă fuga de chiamă miliţianu'.

RADA: Puteţi chema şi rigimentu' doi de infanterie călare unde ş-a rupt bărbatu-miu picioru' cind a făcut armata că tot nu ne mişcăm de-aci.

FLOAREA: O poziţie odată cucerită n-o lăsăm din mină nici moarte.

PANAIT: Măcar să ne-aruncăm privirile.

RADA: Cu secretu' nu se glumeşte...

MUSTEŢEA (ispită): Şi eu care tocmai mă gindeam că, la prima ocazie, să vă promovez...

FLOAREA: Adică, ce?

MUSTEŢEA: Şefe de echipă. Dup-ai-a, dacă vă dovedeaţi cu capacitate şi spirit organizatoric, vă ridicam la rang de brigadiere.

RADA: Basmă cu cocosu' roşu.

FLOAREA: De bună voie nu pupăm noi promovare de la voi.

RADA: Aşa că rămînem pe poziţia cucerită.

MUSTEŢEA: Bine, de acord, da' barim chemaţi-o pe Oara piuă afară; numa' un pic...

RADA: Cu neputinţă.

FLOAREA: Consemnu'e să nu intre nimeni da' nici să iasă cineva.

MUSTEŢEA: Frate Panaite, asta e o comedie de pomină; cea mai comedioasă comedie.

PANAIT: Zii comedie eu oltence şi pace. Piuă şi tovarăşu' Sfirtocca cit e el de serios, mă face să-mi pierd încrederea în oameni. Să nu catadicsească să vină, deşi mi-a promis că-l apucă lumina zilei aici!

BUCA: Tovarăşu' Sfirtocca! Hă, hă, hă! Păi dumnealui... e, he, he, he.

MUSTEŢEA: Ce-mi ragi ca un măgar, Bucă.

PANAIT: Lasă-l, poate-o fi ştiind ceva. Stii ceva, concret, Bucă?

BUCA (se loveşte cu palma peste gură): Nimic; mă trezii şi eu vorbind ca prostu'. Acum mă duc că am treabă. Vă las cu bine.

MUSTEŢEA: Unde, mă, ai treabă?

BUCA (parcă-l mănîncă limba să spună adevărul dar se abţine): Acolo unde fi-miu o să capete, precis, o juma' de kil de lapte pe zi, acolo am treabă, na! (Iese)

PANAIT: L-o fi dind la fun internat?

MUSTEŢEA (se aşază pe trepte): Naiba să-l pieptene. Parcă mai pricepi ceva la oamenii aştia pe ziua de azi! Sezi şi tu. (Arată spre intrarea căminului) Că tovarăşele noastre femei n-o să zacă-n şedinţă pină diseară. La Adunările generale, cum trece de două ceasuri, se foiesc şi se sucesc de parc-ar avea praf de puşcă sub ele.

PANAIT (se aşază): Depinde cum li se năzare...

MUSTEŢEA: Auzi, Panaite?

PANAIT: Aud, Musteţeo.

MUSTEŢEA: Mă, ce-ar fi s-adunăm toţi copiii din comună, să-i aducem aici şi să-i

nume să chirie de foame? Să vezi cum ar ieși madamele noastre! Glonț ar ieși.

RADA (către Floarea): Floareo, o fi adevărat că s-au isprăvit locurile de veci la cimitir, că s-a strimbat?

FLOAREA: Adevărat. Că-o să se ia cam fojuma de pogon de la ceapeu, să-l lărgească.

MUSTEȚEA: Ce facee! Eu să dau din al mai bun pământ pentru morți? Taiat în bucăți și nu dau; îl păstrez pentru ai vii.

RADA: Ba o să dai că o să fii primu' care-o să ai nevoie.

MUSTEȚEA: Așa mă planificaești tu? Să fii primu'?

RADA: Păi după pozna cu copiii crezi că ț-ar mai rămâne mult de trăit? Și doar n-o să te ardem, că ne-ar fi milă de tine.

PANAIT: Ne-ngrădiră, bă!

MUSTEȚEA (oftind): Rău de tot. (Intră Dudău. Văzindu-i dă să se întoarcă. Sare după el) Stai o țiră, Grigore, unde fugi! (Sare și Panait și-l apucă de braț.)

PANAIT: Unde ț-e muiera, mă?

DUDĂU: Tovarășa primar; așa e corect.

MUSTEȚEA (lui Dudău): Puțin ne pasă, dacă e corect sau nu. De ce primaru' nu e de găsit, asta ne roade.

PANAIT: Atita iresponsabilitate la un conducător taman într-o zi măreată pentru viitoru' comunei este de neimaginat.

DUDĂU: Ești sigur că în clipa asta nu croiește alt viitor comunei?

MUSTEȚEA: Fără noi! Nu există.

DUDĂU: Poate că există.

PANAIT: Ș-asta o face pe enigmaticu'; bă, mai sinteți mulți secretoși pe raza Gușoștilor? (Intră Oara, Maria, Chiva, Nineta).

OARA (aluzie la Mustețea și Panait, chipurile foc de supărată): Nemaipomenit! Uite-i unde erau! Și noi care-i căutam de cinci ceasuri încheiate...

MARIA: De azi noapte...

MUSTEȚEA (uluit): Voi pe noi?

OARA: Am scotocit toată comuna. Tovarășu' Sfirtocea e Dunăre...

PANAIT (la fel de uluit): Cînd a venit?

OARA: De dimineață, așa după cum a promis.

MUSTEȚEA: Și?

OARA: V-am așteptat cit v-am așteptat apoi v-am căutat: mulțimea începuse să murmure, că ce pierdem timpu' cînd avem atîtea de făcut! Ei și dacă văzurăm așa îi dădurăm drumu'!... Pină și tovarășu' Sfirtocea făcu trei rînduri de bătătură în podul palmelor trăgînd de coada tirnacopului.

PANAIT (rază de speranță): La restaurant...

OARA: Da de unde! Ce, ne pricepem noi, femeile la așa ceva?

MUSTEȚEA: Atunci? Și-n ce gaură de șarpe vă băgarăți voi, femeile, de nu se văzu picior în toată comuna pe ziua de azi?

DUDĂU: Sint în cămin, ce le mai întrebi?

PANAIT: Sigur, să pună la cale și să aplice planurile lor rupte de realitate.

MUSTEȚEA: Cu neputință; n-o cred în ruptu' capului.

PANAIT: Mai degrabă ne lăsăm zidiți, de vii, ca nevasta lu' Manole, decît să se-n-timple așa ceva.

OARA: Dacă țineți neapărat să se mai nască o legendă vă oferim prilejul...

CHIVA: Însă grăbiți-vă că zidurile noastre nu se dărimă și cînd vom ajunge cu ele la acoperiș o să fie mai greu.

MUSTEȚEA: Panaite, rămăserăm singuri Panaite. Tu-ți dai seama că rămăserăm singuri sau nu-ți dai seama?

PANAIT: Mi se pare mie, ori ai de gînd să părăsești cauza?

OARA: Se alătură alteia mai bune.

MUSTEȚEA: Panaite, n-am încotro. Drumul meu e alături de ele. Vrei să mă lase cu porumbu', cu stecla, cu floarea soarelui ne-prăsite?

OARA: Să nu exagerăm.

MUSTEȚEA: Barim acum am dreptu' să intru în cămin, să iau parte la întrunirea lor, eventual să le zic ș-un mic cuvînt de înflăcărare?

OARA: Poate cu fapta să le-nflăcărezi: pentru cuvînt e cam tîrziu; s-a rostuit.

MUSTEȚEA: Cum așa?

OARA: Ai să vezi îndată. (Radei și Floarei care, în timpul desfășurării scenei, au rămas tot în chip de statuie) Dodă Radă, Dodă Floare, arătați-le și dumnealor de ce sint în stare năzdrăvanele noastre. (Cele două femei, parcă însuflețite la comandă, aruncă ciomegele.)

RADA (coborînd treptele): Căminu' e gol.

FLOAREA (idem): Femeile sint pe șantier de azi noapte.

OARA (lui Mustețea și Panait): V-ați lămurit?

MARIA: Apăi dacă nici acum nu s-au lămurit îi trimitem la a mai înaltă academie să le curețe mîntea...

MUSTEȚEA (avînt mobilizator): Panaite, înainte, că-napoi nu e de noi! (Amîndoi se îndreaptă parcă în transă, către ieșire.)

PANAIT: Curată comedie cu oltence! Bine-a zis Maria Tereacă: nu vă jucați cu ele că vă frigeți. (Intră Duța val-virtej.)

DUȚA: Se termină cu risu'! Vai de mine și de mine tare mi-era poftă să-i trag și eu o porție!... (Mustețea și Panait se întorc.)

MUSTEȚEA: Oară, tot rămase pe-a voastră, încăi zî-ne ceva să ridem în cor...

OARA (se urcă pe trepte): Odată și-odată, dacă mi-o sta în putere, am să propun ca risul să fie-nscris în cartea legilor, drept lege de căpății.

VOCI: Te susținem și de pe-acum te votăm! (toți cei din scenă explodează în ris).

OARA (lui Dudău): Și tu o să mă votezi, Grigore?

DUDĂU: Și eu tovarășa primar... lumina mea, dragostea mea cea dintîi și cea de pe urmă (o îmbrățișează, ceilalți rid.)

CORTINA